

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปี
ของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN THE IMPLEMENTATION OF 3 YEARS
DEVELOPMENT PLAN OF MAE SAI TAMBON MUNICIPALITY,
MAE SAI DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

พระวัชชัย ลาวีชัย

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สำนักวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2558

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปี
ของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN THE IMPLEMENTATION OF
3 YEARS DEVELOPMENT PLAN OF MAE SAI TAMBON MUNICIPALITY,
MAE SAI DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

พระวัชชัย ลาวีชัย

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สำนักวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2558

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปี
ของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN THE IMPLEMENTATION OF
3 YEARS DEVELOPMENT PLAN OF MAE SAI TAMBON MUNICIPALITY,
MAE SAI DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

พระธวัชชัย ลาวีชัย

การค้นคว้าอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

2558

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ดร. ปณต มโนมัยวิบูลย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง)

.....กรรมการ
(ดร. อภิสม อินทรลาวัณย์)

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าโดยอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตา ช่วยเหลือจากคณาจารย์หลายท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร. ปณต มโนมัยวิบูลย์ ประธานคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร. พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง กรรมการสอบและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร. อภิสม อินทรลาวัณย์ กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่ให้คำแนะนำ และตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เรียบร้อยด้วยดี ผู้ศึกษามีความซาบซึ้งในความเมตตาของทุกท่านอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คณาจารย์สำนักศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงทุกท่านที่ให้ความรู้ การสนับสนุน และความช่วยเหลือผู้ศึกษา ตลอดระยะเวลาจนบรรลุผลในที่สุด

ขอขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ตลอดจนญาติพี่น้อง ผู้ซึ่งอยู่เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้ ที่มอบโอกาส กำลังใจ และการสนับสนุนอันเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาในทุก ๆ ด้าน

ขอขอบคุณ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ผู้เป็นกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจด้วยดีเสมอ ตลอดถึงทุกท่านที่ให้กำลังใจผู้ศึกษาสามารถทำการศึกษาค้นคว้าโดยอิสระนี้สำเร็จได้

หากมีประโยชน์อันเป็นคุณความดีที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมถวายแด่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ในบวรพระพุทธศาสนา และขอบูชาคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ทุกท่าน ให้รู้จักคุณค่าความเป็นคน เกิดความอดสาหะและพัฒนาตนเองมาจนถึงปัจจุบัน

พระวัชชัย ลาวิชัย

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน
ตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน

พระธวัชชัย ลาวีชัย

หลักสูตร

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร. พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test for Independent Samples) ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 95%

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ (1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายโดยภาพรวมยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งผู้นำในชุมชน และไม่ได้เข้าร่วมสมาชิกกลุ่มใด ๆ ในชุมชน เมื่อพิจารณาการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคมมากที่สุด (2) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพ และด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาพรวม

ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ (1) ในการจัดทำแผนการพัฒนา ควรมีการศึกษาหรือวิจัยความต้องการของชุมชน หรือประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือความคิดเห็นผ่านเวทีต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงจุด และไม่เสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ (2) เทศบาลตำบลแม่สาย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้านมากยิ่งขึ้น โดยอาจเริ่มจากผู้นำชุมชน เช่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ครู และพระสงฆ์ เป็นต้น (3) เทศบาลตำบลแม่สาย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์ หรือชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาในทุก ๆ ด้าน แก่ประชาชนในชุมชนอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง และ (4) เทศบาลตำบลแม่สาย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึงความแตกต่างของปัจจัยด้านอาชีพ และด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/แผนการพัฒนา

Independent Study	Participation of The People in The Implementation of 3 Years Development Plan of Mae Sai Tambon Municipality, Mae Sai District, Chiang Rai Province
Author	Phra Thawatchai Lawichai
Degree	Master of Public Administration
Advisor	Pollavat Prapatpong, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate participation of the people in the implementation of 3 years development plan of Mea Sai tambon municipality, Mae Sai district, Chiang Rai province. Questionnaires were used as a tool to retrieve data from population who have name in census registration and are living in Mea Sai tambon municipality, Mae Sai district, Chiang Rai province. The sample size is 400. The data was analyzed by using descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. Hypothesis testing was done with t-test method (t-test for independent samples). 95% is confidence interval.

The results of the study were as follows (1) participation of the people in the implementation of 3 years development plan of Mea Sai tambon municipality, Mae Sai district, Chiang Rai province as overall was at the lowest level. Most of population was not community leaders and member of various community groups. When considering all aspects of development plan implementation, the research results showed that highest level of participation by the population is in the community rights and community welfare implementation. (2) Factors such as occupation and period of residence influence overall population's participation in the implementation of development plan.

From this study, these are recommendations for an approach which will promote participation of the people in the implementation of 3 years development plan of Mea Sai tambon municipality, Mae Sai district, Chiang Rai province efficiently and effectively. (1) Mea Sai tambon municipality or related organizations should study or research real needs of community by providing more opportunities for the people to express their needs and opinion through various channels so that correct solutions can be made which will reduce budget wastage. (2) Mea Sai tambon municipality or related organizations should support more participation of population by develop activity of all aspects started by community leaders such as sub-district headman/village headman teacher and monk. (3) Mea Sai tambon municipality or related organizations should publicize or explain to provide knowledge that shows clearly and continually the importance of participation in the development plan's implementation of all aspects to the people. And (4) Mea Sai tambon municipality or related organizations should consider of factors such as occupation and period of residence which are influencing population's participation in the implementation of development plan.

Keywords: Participation/Development Plan

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(3)
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(14)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
1.4 สมมติฐานของการศึกษา	4
1.5 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	18
2.3 แผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	22
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
3 ระเบียบวิธีวิจัย	32
3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	32
3.2 ประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	32
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	35
4 ผลการศึกษา	37
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย	42
4.3 การทดสอบสมมติฐาน	52
5 สรุป และอภิปรายผลของการศึกษา	88
5.1 สรุปผลการศึกษา	88
5.2 อภิปรายผล	91
5.3 ข้อเสนอแนะ	94
รายการอ้างอิง	97
ภาคผนวก	102
ประวัติผู้เขียน	112

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามสัญชาติ	2
3.1 การแบ่งเขตการปกครอง และจำนวนประชากรของเทศบาลตำบลแม่สาย	33
3.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรตามสัญชาติในแต่ละหมู่บ้าน	35
4.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามสัญชาติ	37
4.2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามการประกอบอาชีพ	38
4.3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระดับการศึกษา	38
4.4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระดับรายได้	39
4.5 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชน เทศบาลตำบลแม่สาย	39
4.6 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามตำแหน่งผู้นำในชุมชน	40
4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่บ้าน	41
4.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ	42
4.9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ด้านการสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	45
4.10 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.11 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย	51
4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามสัญชาติ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ	52
4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามสัญชาติ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	55
4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามสัญชาติ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	57
4.15 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการ ทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามสัญชาติภาพรวม	60
4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามอาชีพ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ	61
4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามอาชีพ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามอาชีพ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	66
4.19 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการ ทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามอาชีพภาพรวม	68
4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ	69
4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	71
4.22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	73
4.23 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการ ทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามรายได้ภาพรวม	76
4.24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิ ปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	79
4.26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	82
4.27 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยภาพรวม	85
4.28 สรุปการเปรียบเทียบผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม	86

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
5.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	94

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังเร่งพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ให้เท่าทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ การพัฒนาชุมชน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคเป็นนโยบายการพัฒนาที่สำคัญ ซึ่งภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดแผนงานและโครงการพัฒนาชนบท ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ชนบทมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ปัญหาความยากจนและขาดแคลนลดลง คุณภาพชีวิตของชาวชนบท ทั้งการศึกษา การสาธารณสุข และสุขภาพอนามัยดีขึ้น แต่ก็ยังมีปัญหาต่าง ๆ อยู่อีกหลายประการที่ยังไม่สามารถจัดได้ เช่น ปัญหาการกระจายรายได้ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และปัญหาสังคม ที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้น กระบวนการบริหารราชการและการตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนา นักวิชาการ และประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมแก้ปัญหาในแต่ละชุมชน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และช่วยกันแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุด

และภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ขึ้น โดยได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนา 2 ประเภท ได้แก่

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัด อำเภอก และแผนชุมชน

2. แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548, 2548)

เทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ต้องจัดทำแผนการพัฒนาทั้ง 2 ประเภทเช่นเดียวกัน ซึ่งในการดำเนินการพัฒนาจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากเทศบาลตำบลแม่สาย เป็นชุมชนที่ติดกับชายแดนไทยและจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่า และเป็นตลาดการค้าชายแดนที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจการค้าแห่งหนึ่ง ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย ทำให้มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และภาษา ซึ่งอาจส่งผลต่อการให้ความสำคัญ และสื่อสารที่ไม่ตรงกัน

ตารางที่ 1.1 จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สัญชาติไทย	16,314	80.63
2. ไม่ได้สัญชาติไทย	3,920	19.37
รวม	20,234	100.00

ที่มา งานวิเคราะห์นโยบายและแผน เทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย, (2557)

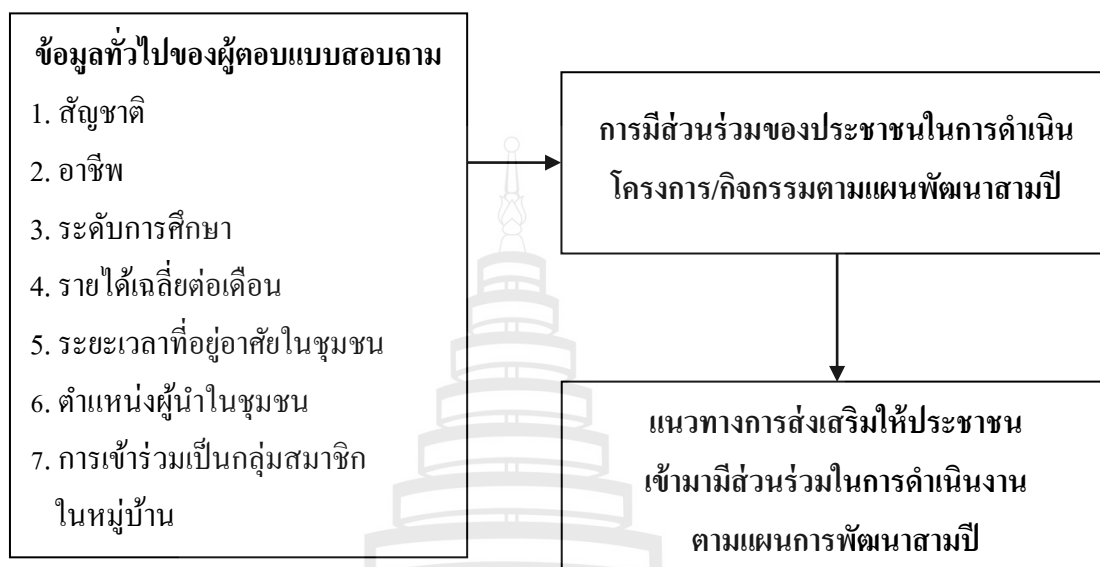
ดังนั้น การดำเนินงานตามแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลแม่สาย จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการในการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสของประชากรในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด และนอกจากนั้น ประชากรเองยังคิดว่าการพัฒนาชุมชนเป็นหน้าที่ของส่วนราชการ และนักการเมืองท้องถิ่นเท่านั้น ทำให้ประชากรไม่กล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จึงทำให้การพัฒนาชุมชนขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด ซึ่งสอดคล้องกับสมบุญ สุขสำราญ (2545, หน้า 351) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอดีต ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมน้อยมาก การมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น แต่เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้น มีสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ประชาชนจะไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย ในกรณีที่ประชาชนส่วนใดจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ก็พบว่าไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้ไม่มากนัก จึงทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือ และขาดความสนใจจากประชาชน ส่งผลให้การปกครองส่วนท้องถิ่นประสบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยเลือกศึกษาจากประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลแม่สาย เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักการพัฒนาจากตัวแบบการพัฒนาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2526) ที่ระบุไว้ว่า “การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น การพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือจากชาวบ้านในท้องถิ่น เพื่อให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจนเกิดปัญญา สามารถที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนให้ยั่งยืนได้”

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

1.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.4 สมมติฐานของการศึกษา

1.4.1 ประชาชนที่มีสัญชาติไทย มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่ไม่มีสัญชาติไทย

1.4.2 ประชาชนที่มีอาชีพมั่นคง มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพไม่มั่นคง

1.4.3 ประชาชนที่มีรายได้มาก มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้น้อย

1.4.4 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานหลายปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่นาน

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา คือ ผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ผู้ที่มีสัญชาติไทย จำนวน 16,314 คน และผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย จำนวน 3,920 คน รวมทั้งหมด จำนวน 20,234 คน

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่กำหนดไว้ตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีระยะเวลาตั้งแต่ เดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2558

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

1.6.2 เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

1.6.3 เพื่อให้หน่วยงานเกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง นำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน

หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนามีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.7.2 แผนพัฒนาสามปี

หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่กำหนดยุทธศาสตร์ และทิศทางการพัฒนา ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี มีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า ครอบคลุมระยะเวลาสามปี

1.7.3 อาชีพ

หมายถึง การทำงานหรือการประกอบอาชีพที่มีรายได้เป็นผลตอบแทนโดยอาศัยแรงงาน ทักษะความรู้ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการแตกต่างกันไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย อาชีพมั่นคง คือ ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพไม่มั่นคง คือ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ

1.7.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

หมายถึง เงินรายได้ที่ได้รับจากการทำงานให้บุคคลอื่น หรือการประกอบอาชีพโดยไม่ได้หักค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน หรือกำไรจากการประกอบกิจการ เป็นต้น ประกอบด้วย รายได้น้อย คือ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และรายได้มาก คือ ประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน

1.7.5 ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

หมายถึง ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ไม่นาน คือ อาศัยอยู่น้อยกว่า 10 ปี และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ยาวนาน คือ อาศัยอยู่ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำการศึกษาดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
- 2.3 แผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

Reeder (1963, p. 39 อ้างถึงใน จุฬารัตน์ บุญญาวัตร, 2546, หน้า 23-24) ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่ม

WHO/UNICEF (1978, p. 4-8) ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำในกลุ่ม

Goodman and Ralphs (1980, อ้างถึงใน พงษ์ธร ธัญญสิริ, 2543, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง

1. กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมของส่วนร่วม

2. มวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของมวลชน ในกิจกรรมต่าง ๆ จะมี 2 ด้าน คือ

1) ด้านความคิดหรือกำหนดนโยบาย ซึ่งแบ่งได้อีก 3 ระดับ คือ

ก. มวลชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อคิดเห็น (Information Input)

ข. มวลชนมีส่วนแบ่งในอำนาจตัดสินใจ (Share Decision Making)

ค. มวลชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย (Policy Formulation)

2) ด้านทำหรือดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งแบ่งได้อีก 3 ระดับ คือ

ก. ร่วมกำหนดเป้าหมายแผนงาน (Participation on Formulating Objective and Plan)

ข. ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ (Participating on Management Resources)

ค. ร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร (Supporting on Management Resources)

พรชัย รัชมิแพทย์ (2540, หน้า 225-226) ได้สรุปความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น 2 นัย ด้วยกัน คือ

1. ความหมายอย่างกว้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศ และการบริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การเป็นผู้บริหารพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเป็นรัฐมนตรี การเป็นคณะรัฐมนตรี เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น และการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

2. ความหมายอย่างแคบ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปช่วยสนับสนุนงานซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยกระทำการภายในกรอบของกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ

ยุพาพร รูปงาม (2545, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความ ต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลแรกของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่ม ผู้นำชุมชน หรือกระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้นผู้นำชุมชน องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

จากความหมายของการมีส่วนร่วม สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนเข้าร่วมโดยความสมัครใจ และเห็นพ้องต้องกันในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อดำเนินการพัฒนา ซึ่งกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร โดยเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ในการมีส่วนร่วมประชาชนมีโอกาสนเสนอความคิดเห็น การวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันหรือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.1.2 รูปแบบการมีส่วนร่วม

องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1981) ได้รวบรวมรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง ซึ่งเป็นไปโดยการอาสาสมัครหรือการรวมตัวกันขึ้นเองเพื่อแก้ไขปัญหาของกลุ่มของตนเอง โดยเน้นการกระทำที่มีได้รับการช่วยเหลือจากภายนอก ซึ่งมีรูปแบบที่เป็นเป้าหมาย
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ ซึ่งเป็นการเข้าร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือสนับสนุนโดยรัฐบาล เป็นรูปแบบโดยทั่วไปของประเทศที่กำลังพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินนโยบายของรัฐบาลภายใต้การจัดการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้รับผลกระทบระยะยาว และจะมีผลเสียคือไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

กรณีการ์ ชมดี (2524, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ ปล้องทอง, 2543) เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ 10 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมประชาชน
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมในการชักชวน
6. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
7. การมีส่วนร่วมผู้บริโภคร
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
10. การมีส่วนร่วมในการออกแบบวัสดุอุปกรณ์

อกิน รพีพัฒน์ (2536, หน้า 58) และเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2538, หน้า 14) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีความคล้ายคลึงกัน สามารถสรุปได้เป็นขั้นตอน ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมลงทุน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ส่วน Cohen and Uphoff (1980, อ้างถึงใน สมรักษ์ กิ่งรุ่งเพชร, 2541, หน้า 16-17) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมเพิ่มเติม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

2.1.3 เงื่อนไขและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกันในงานยุติธรรมชุมชน และร่วมรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระบบนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ ดังต่อไปนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, หน้า 4-5) ได้ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนว่าควรจะครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และของสังคมได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่ความมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนา และเอื้อให้ได้ประโยชน์ต่อการพัฒนา โดยเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมสะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี้

- 1) การเอื้อให้เกิดความพยายามพัฒนา
- 2) การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียม
- 3) การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายการวางแผนและการ

ดำเนินการ โครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม

3. เมื่อพิจารณาในแง่นี้ การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรง และทรัพยากรเพื่อพัฒนากับประโยชน์ ที่จะได้รับจากการลงแรงดังกล่าว กล่าวอีกนัยคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้รับ

4. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจจะผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบาย และโครงการการบริหาร รวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน มิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเน้นประโยชน์ต่อประชาชน

Cohen and Uphoff (1977, p. 17-19 อ้างถึงใน วีระกิต์ หาญปริพรรณ์, 2551) เสนอว่า บุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ได้แก่

1. อายุ และเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
8. ที่ดินถือครอง และสถานภาพแรงงาน

ทศดาว บุญปาล (2530, หน้า 27) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางสังคมของชุมชนของบุคคลนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจตกต่ำ จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง นอกจากนั้นแล้วได้มีการแหล่งอำนาจและการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน 13 ตัวแปร ซึ่งจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน คือ ด้านการศึกษา และการเงินเป็นสิ่งที่แสดงถึงสถานภาพทางสังคม แหล่งอำนาจทั้งสองชนิดนี้ ถ้าผู้ใดได้ครอบครองหรือมีไว้ ก็จะเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในชุมชน โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

และนอกจากฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาแล้ว คุณลักษณะทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนนิสัย ประเพณีในชุมชน ก็อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเช่นเดียวกัน

2.1.4 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen and Uphoff (1980, อ้างถึงใน สมรักษ์ กิ่งรุ่งเพชร, 2541) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis)
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา (Decision Making)
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Implementation)

4. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ (Benefits)

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์ (2526) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ร่วมคิด: สภาพปัญหาที่มีอยู่ และสาเหตุปัญหา
2. ร่วมวางแผน: วิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณาทางเลือก
3. ร่วมดำเนินการ: ดำเนินงานตามโครงการและแผนกำหนดโครงการและแผนงาน
4. ร่วมติดตามประเมินผล: ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นระยะ ๆ และแก้ไข

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2538) ได้แบ่งขั้นตอนในการมีส่วนร่วมไว้ โดยกล่าวถึงการมีส่วนร่วมร่วมดังต่อไปนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร
2. ร่วมคิดหรือสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาขององค์กร หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือสนองความต้องการขององค์กร
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดหรือแก้ไข และสนองความต้องการขององค์กร
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เกิดประโยชน์ได้ตลอดไป

2.1.5 แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

สมลักษณ์ ไชยเสรีรัฐ (2549, หน้า 142-149) ได้แบ่งแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านประชาชน (Public) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วม (Participation) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการพัฒนาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล เพื่อให้เกิดการยอมรับ และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกันทุกฝ่าย ดังนี้

2.1.5.1 การรับรู้ (Perception)

ต้องสร้างสำนึกให้ทั้งภาครัฐและประชาชน มีความตระหนัก การรับรู้ การยอมรับในสิทธิหน้าที่และส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่าย โดยภาครัฐนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องสร้างสำนึกใหม่ ว่ากิจการที่ตนรับผิดชอบไม่ใช่ “รัฐกิจ” หรือ “กิจการของรัฐ” ที่ตนเท่านั้น มีสิทธิตัดสินใจ แต่เป็นสาธารณกิจที่สาธารณชนชอบที่จะมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมกระทำหรือตรวจสอบ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปรับทัศนคติให้ได้เช่นนี้ ก็จะต้องเผชิญกับสถานะที่อาจเกิดข้อขัดแย้งกับประชาชนกลุ่มที่ต้องการมีส่วนร่วมได้ ส่วนภาคประชาชน การตระหนัก การรับรู้และยอมรับในสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนการมีส่วนร่วมนั้น ต้องเข้าใจว่าตนและผู้อื่น ต่างก็มีสิทธิหน้าที่และส่วนร่วมเสมอกันตามหลักการเท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องยอมรับการ “รวมขอม” และ “ประสานประโยชน์” มิฉะนั้นความแตกต่างในผลประโยชน์และจุดยืน จะนำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงในที่สุด

2.1.5.2 ทัศนคติ (Attitude)

ต้องสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชนทั้งสองฝ่าย ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ ภาครัฐจะต้องเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องที่ต้องส่งเสริมเพื่อประโยชน์หลายประการ อาทิ เพื่อการได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดที่หลากหลาย รวมทั้งบุคลากรภาครัฐผู้รับผิดชอบด้านการมีส่วนร่วม จะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อประชาชนและต่อกระบวนการมีส่วนร่วม มีการปรับปรุงบทบาทและค่านิยม ตลอดจนต้องมีความอดทนในการทำงานกับประชาชน เพราะการมีส่วนร่วมต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และมีความจริงใจต่อประชาชน ในขณะเดียวกันภาคประชาชนเองก็ควรมีท่าทีที่เข้าใจความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน และจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการมีส่วนร่วม และต่อเจ้าหน้าที่เช่นเดียวกัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ส่งผลให้กิจกรรมการมีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากทั้งสองฝ่ายต่างมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมและต่อกันแล้ว ความร่วมมือ “ประชารัฐ” ก็จะพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

2.1.5.3 การเป็นตัวแทน (Representation)

การสรรหาและคัดเลือกตัวแทน จะต้องคำนึงถึงประชาชนทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลายทุกกลุ่มนั้นมีตัวแทนเข้าไปร่วมด้วย จะได้ ประสานผลประโยชน์กันจนลงตัวและเกิดความเป็นธรรมขึ้น รวมทั้งควรคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวแทนที่ต้องการด้วย โดยพิจารณาจากคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะและความสามารถที่เกื้อหนุนกัน ความสอดคล้องของเทคโนโลยี วัตถุประสงค์ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร การตอบสนองซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ ความมั่นคงด้านการเงิน ความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่น เป็นต้น นอกจากนี้ กลุ่มที่เป็นตัวแทนจะต้องมีความน่าเชื่อถือจากกลุ่มทั้งหลาย หรือผู้มีส่วนได้เสีย และมีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องตระหนักถึง คือสมาชิกที่เป็นตัวแทนต้องมีความรู้สึกที่จะต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

2.1.5.4 ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust)

การมีส่วนร่วมนั้น ต้องสร้างให้สมาชิกมีความเข้าใจและมีความจริงใจในการเข้าร่วม สิ่งที่จะได้ตามมาคือความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust) ในองค์กร โดยการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกันนั้น ต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน กำหนดให้เป็นรูปธรรมและเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งการสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา ความไว้วางใจกันและกัน เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว การสร้างความเชื่อถือไว้วางใจอาจทำได้คือการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาครบถ้วน รวมทั้งต้องมีการติดต่อระหว่างสมาชิกอย่างสม่ำเสมอบ่อยครั้ง และทำอย่างตั้งใจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการภายในองค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการสร้าง และดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นและความไว้วางใจการร่วมมือซึ่งกันและกัน

2.1.5.5 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information-Sharing)

สร้างกลไกเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งด้านที่เป็นข้อเท็จจริงและด้านที่เป็นความคิด ความรู้สึก ความคาดหวัง ได้ถูกแสดงออกอย่างหลากหลายลุ่มลึกและสมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยปัญหา และการเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย และตรงกับความต้องการมากขึ้น ผลที่ตามมา คือ ทำให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินไปได้อย่างรอบรู้ รอบคอบ และรอบด้านยิ่งขึ้น โดยการที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ และมีข้อมูลข่าวสารเพียงพอ ในนโยบายที่ตนต้องการมีส่วนร่วม ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นของหน่วยงานที่เป็นผู้ริเริ่มนโยบาย บางส่วนเกิดจากการศึกษาของนักวิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ดังนั้นประชาชนที่สนใจการมีส่วนร่วมกับนโยบายใดอาจไปขอความร่วมมือและข้อมูลจากบุคคลและองค์กรเหล่านั้น

2.1.5.6 ฉันทามติ (Consensus)

การมีส่วนร่วมเป็นการสร้างฉันทามติ โดยการให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เข้าร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาย่อยๆ ชักชวนร่วมกัน หาทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในทางสันติ เป็นที่ยอมรับหรือเป็นฉันทามติของประชาสังคม ซึ่งทุกคนยินยอมเห็นพ้องต้องกันในทุกๆ ขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วม โดยเสาหลักของการมีส่วนร่วมที่ดีก็คือการที่ประชาชนสามารถที่จะร่วมมือกัน ลดความขัดแย้ง สร้างข้อตกลงที่มั่นคงยืนยาว การยอมรับระหว่างกลุ่ม และหาข้อสรุปร่วมกันได้ทุกฝ่าย แม้ว่าอาจจะมีความเห็นที่แตกต่างกันก็ตาม ก็ต้องสามารถที่จะปรับความเห็นที่ต่างกัน โดยการเจรจาหาข้อยุติที่ทุกฝ่ายยอมรับกันได้อย่างสันติวิธี เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เห็นพ้องหรือฉันทามติร่วมกันได้ทุกฝ่าย

2.1.5.7 การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

องค์การมีส่วนร่วมต้องสร้างให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ในองค์กร จะต้องจัดกิจกรรมที่ทำให้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นของกันและกัน เป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two Ways Communication) ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งจะนำไปสู่การลดอคติที่มีต่อกันและเกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นระหว่างผู้ที่เข้าร่วม สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นกลไกที่จะช่วยป้องกันความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือกรณีที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นก็จะเป็นกลไกที่ช่วยบรรเทาความขัดแย้งให้ลดระดับความรุนแรงลงได้ ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก็ เพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและรับการสนับสนุนจากสาธารณชน ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ การให้ข้อมูลต่อสาธารณชน และให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายรัฐ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีสำหรับทุก ๆ คน

2.1.5.8 ความประสงค์หรือความมุ่งหมาย (Purpose)

ต้องกำหนดความประสงค์หรือความมุ่งหมายในการมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจดีกว่า ควรเข้าร่วมหรือไม่ การมีความมุ่งหมายที่ต้องการบรรลุชัดเจน จะนำทางให้สมาชิกผู้เข้าร่วมได้เข้าใจตรงกันและเดินไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นความเป็นเอกภาพทางความคิดเห็น เอกภาพในการดำเนินกิจกรรม และความเข้มแข็งขององค์กร นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย ในการให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่า มีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจว่า ควรเข้าร่วมหรือไม่ รวมทั้งขั้นตอนของกิจกรรมจะต้องระบุว่าในกิจกรรมแต่ละอย่างมีกี่ขั้นตอน และประชาชนสามารถเข้าร่วมในขั้นตอนใดบ้าง

2.1.5.9 การประเมินผล (Appraisal)

ต้องมีระบบการประเมินผล เนื่องจากการประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการมีส่วนร่วม และถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด องค์กรใดที่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม โปร่งใส และจัดทัศนคติส่วนตัวออกได้มากที่สุด ถือว่าองค์กรนั้นใช้เครื่องมือนี้ได้อย่างได้ผลและเกิดประโยชน์ ในทำนองเดียวกันการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรได้เช่นเดียวกัน ซึ่งผลของกระบวนการประเมินผลก็จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน เพื่อนำปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลงาน (Performance Appraisal) จึงต้องเริ่มตั้งแต่การเข้าร่วมควบคุม ร่วมติดตาม ร่วมประเมินผล ร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่จัดทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

2.1.5.10 ความโปร่งใส (Transparency)

ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรการมีส่วนร่วมให้มีความโปร่งใส เนื่องจากการมีส่วนร่วมนั้น เป็นกระบวนการที่ทำให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ สำหรับการตัดสินใจของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะก่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ ลดการทุจริตและข้อผิดพลาดของนโยบาย แผน โครงการลงได้ โดยการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร ซึ่งความโปร่งใสเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย ความไว้วางใจ การเปิดเผยข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล และกระบวนการตรวจสอบ

2.1.5.11 ความเป็นอิสระ (Independence)

องค์กรการมีส่วนร่วมจะต้องมีความเป็นประชาธิปไตย โดยการให้เกียรติ ยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน สมาชิกทุกคนในองค์กรมีอิสระทางความคิด การที่สมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจ จะเป็นปัจจัยให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งหลักการและเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมประการหนึ่งคือ ความเป็นอิสระ หรือความสมัครใจที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม การบังคับไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการคุกคาม การระดม และการว่าจ้าง ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

2.1.5.12 ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง (Onward-Doing)

องค์กรการมีส่วนร่วม ต้องเปิดโอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ใหม่ ความคิดใหม่ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง

ภาครัฐจะต้องเตรียมประชาชนให้มีความพร้อมและเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมด้วยการให้ความรู้ และการสร้างความเข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วมภาคประชาชน รวมทั้งมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง โดยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญ ที่จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งบอกถึงความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วม รวมทั้งทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่า การเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในทิศทางที่พึงปรารถนา ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและสังคม

2.1.5.13 เครือข่าย (Network)

ส่งเสริมให้มีการผนึกกำลังร่วมกันของทั้งภาครัฐ และภาคประชาชนในลักษณะเครือข่าย คือ การที่จะต้องมาทำความเข้าใจกัน มาผนึกกำลังกันเป็นหนึ่งเดียวที่สำคัญต้องเป็นไปเพื่อสร้างผลประโยชน์ในเชิงการทำงานร่วมในรูปกิจกรรม โครงการ แผนงาน ที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกัน ต้องผนึกกำลังขอความร่วมมือ หรืออาศัยการทำกิจกรรมร่วมมือกันหลายองค์กร ซึ่งเครือข่ายความร่วมมือจะต้องเกิดขึ้นจากวิธีคิดของสมาชิก ผู้บริหาร และบุคคลในชุมชนเป็นหลัก โดยเครือข่ายความร่วมมือนั้น จำเป็นต้องให้มีตัวแทนของประชาชนมาพบปะพูดคุยเพื่อก่อตัวและกล่าวถึงวัตถุประสงค์ร่วมกัน ดังนั้น เครือข่ายการมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการเชื่อมโยงสมาชิกในกลุ่ม หรือเชื่อมโยงองค์กรการมีส่วนร่วมกับสมาชิก ประชาชน และกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเข้าด้วยกัน โดยมีรูปแบบความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมในแนวราบขององค์การการมีส่วนร่วมและชุมชน รวมทั้งเป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนประชาชนให้สามารถพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยอาศัยเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการทำงานของคนในชุมชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของคนและปัญหาส่วนรวมในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานของเครือข่ายจะนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนได้ในที่สุด

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นจากทุกฝ่าย เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับรู้ เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

2.2.1 ความหมายของการพัฒนาชุมชน

พัฒนา สุจ้านง (2524, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือกันระหว่างรัฐกับประชาชน โดยวิธีการปรึกษาหารือกัน

สุเทพ เชาวลิต (2524, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การพัฒนาความคิดและความสามารถของประชาชนในการทำงานร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเอง เพื่อปรับปรุงตนเองและชุมชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อนามัยและขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ (สภาพที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ดีงาม) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (สภาพที่พึงปรารถนา ดีงาม หรือเจริญ) กล่าวคือ เป็นการตั้งใจ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ในชุมชน จากสภาพที่ไม่พึงปรารถนาไปสู่สภาพที่พึงปรารถนาอันเป็นเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้ กล่าวโดยสรุป การพัฒนาชุมชน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงชุมชนโดยมีการวางแผน (Planned Community Change)

อภิชัย พันธเสน (2539, หน้า 135) ได้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ตั้งใจกระทำขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นจากสภาพก่อนพัฒนา มีการกินคืออยู่ดี มีการส่งเสริมประชาชน สามารถพึ่งตนเองได้ มีการปรับปรุง ดัดแปลง หรือควบคุมทรัพยากร

เจลิยว บุรีภักดี และคณะ (2545, หน้า 45) ได้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การทำให้คน ซึ่งอยู่ในพื้นที่บริเวณที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ความเป็นอยู่ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และอื่น ๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่นมีความสุข รู้รักสามัคคี และร่วมมือกันทำงานได้

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปลี่ยนแปลง การสร้างสรรค์ ปรับปรุงอย่างมีกระบวนการ (Process) เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีโครงสร้างแบบแผน หรือมีการกำหนดทิศทางเป้าหมายที่แน่นอน ที่อาจเป็นไปได้ทั้งการกระทำของภาครัฐและเอกชน หรือเป็นความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐกับเอกชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

2.2.2 แนวคิดการพัฒนาชุมชนที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

แนวคิดการพัฒนาชุมชนที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยหลักหรือสาระสำคัญ คือ การเน้นให้ประชาชน เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กล่าวคือ ในการพัฒนาจะวางเรื่องของคนเป็นตัวตั้ง จากนั้นจึงกวาดไปถึงสิ่งแวดล้อมรอบ รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ การพึ่งตนเอง การมีส่วนร่วม หรือการใช้ภูมิปัญญาต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อการพัฒนาอีกด้วย

พัฒนา สุจ้านง (2524, หน้า 23-24) กล่าวถึง แนวคิดการพัฒนาชุมชนที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้คำว่า การพัฒนาโดยการยึดประชาชนเป็นหลัก กล่าวคือ งานการพัฒนาชุมชนต้องยึดความต้องการ และปัญหาที่แท้จริงของประชาชนเป็นหลักใหญ่ของการดำเนินงาน มิใช่เพียงเท่านั้นความร่วมมือของประชาชนในโครงการพัฒนาใด ๆ ก็เป็นยอดปรารถนาของผู้ดำเนินการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้เพราะงานพัฒนาชุมชนนั้นต้องการที่จะให้ประชาชนได้รู้ได้เห็น มีส่วนได้ส่วนเสียในส่วนที่เขาได้ก่อสร้างขึ้นมา ทำให้เขาเกิดความตระหนักในคุณค่าของผลงาน และพลังงานความสามารถอันมหาศาล ให้ได้ซาบซึ้งว่า สิ่งที่เขาต้องการนั้นเป็นสิ่งที่ได้มาโดยการลงทุนด้วยกำลังความคิด แรงงาน และกำลังความสามารถของตัวเอง นั้นหมายถึง ประชาชน เริ่มมองเห็นความสำคัญและคุณค่าของตนเอง เกิดความพยายามทำสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ให้แก่ชุมชนต่อไป

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526, หน้า 90) ได้กล่าวถึงแนวคิดหรือหลักการพัฒนาชุมชนที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง โดยเรียกว่า หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ว่าในการพัฒนาหรือในกิจกรรมการพัฒนาทุกอย่งนั้น ต้องให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อเป็นผู้ตัดสินใจ ลงมือตามที่ตัดสินใจไปแล้ว ซึ่งเป็นการทำให้เขาได้ปฏิบัติตามความสนใจและความต้องการของตนเอง กรณีที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการนั้น จะทำให้ประชาชนได้พัฒนาตนเอง แต่ในทางกลับกัน ประชาชนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น จะต้องไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ แต่จะต้องมาจากทุกชนชั้นในสังคม แนวคิดการพัฒนาชุมชนโดยการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานั้น มีแนวคิดที่เหมือนกับการพัฒนามนุษย์ เพราะมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาที่ตัวคนเช่นกัน

เฉลิม บุรีภักดี (2545, หน้า 56-57) กล่าวว่าการพัฒนาชุมชนที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางนี้หมายถึง กระบวนการพัฒนาที่เป็นของประชาชน เพื่อประชาชน และโดยประชาชนในชุมชน ดังนี้

1. การพัฒนาของประชาชน เป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถของประชาชนในชุมชน โดยมีการเรียนรู้อย่างมีระบบ
2. การพัฒนาเพื่อประชาชน เป็นการพัฒนาของหน่วยงานภายนอกชุมชนที่ดำเนินการให้กับประชาชน โดยการดำเนินการที่คำนึงความต้องการของประชาชนในชุมชนเป็นประการสำคัญ

3. การพัฒนาโดยประชาชน เป็นการพัฒนาที่ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นผู้ลงมือกระทำการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาเป็นวิธีที่จัดการให้ประชาชนร่วมกันเก็บวิเคราะห์ข้อมูลค้นหาปัญหาของชุมชน กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ตัดสินใจเลือก ลงมือดำเนินการ และประเมินผลสรุปโดยประชาชนด้วยการ

- 1) ร่วมมือกันอย่างพันธมิตรที่มีความเท่าเทียมกันในวิสัยทัศน์ร่วม นับถือในกันและกันพยายามกระทำด้วยกัน และยอมรับในกันและกัน
- 2) กระตุ้นและดำเนินการในการเสริมพลังความพยายามในการพัฒนาของประชาชนทุกหนทุกแห่ง
- 3) มาตรการกำหนดมาจากเบื้องบนต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการเพื่อประสบการณ์ของทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างพื้นฐานความสามารถในหลาย ๆ ด้านเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 4) รูปแบบเทคนิค วิธีการที่ถ่ายทอดลงมาให้ประชาชน ต้องเปลี่ยนแปลงเป็นการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล และแหล่งทรัพยากรตามสะดวก ผู้เชี่ยวชาญเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนได้สัมผัสประสบการณ์ และความรู้
- 5) การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการพัฒนาการวางแผนโครงการพัฒนาต้องการความอดทนและทักษะการปฏิบัติในการสนับสนุนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ดังนั้น จึงควรเสริมพลังความพยายามของประชาชนให้มีความสามารถในส่วนนี้ให้ได้
- 6) การจัดการให้มีการปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย ต้องเปลี่ยนจากการควบคุม สั่งการไปเป็นการมีส่วนร่วมและสร้างความสามารถในการพัฒนาให้กับประชาชน หรือคนในชุมชนนั้น ๆ แทน

2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ตัวแบบการพัฒนาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526) ได้สรุปจากทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม โดยมีรายละเอียดของตัวแบบ สารสำคัญของแนวคิด สามารถช่วยสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้ โดยเฉพาะการพิจารณาประเด็นหลักต่อไปนี้

2.2.3.1 ประเด็นที่ว่าเป็นตัว “คน” จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน เพราะเมื่อคนมีความเจริญทางปัญญา สามารถสร้างความเจริญได้เอง นับได้ว่าเป็นความเข้มแข็งของคน และท้องถิ่น ถ้าไม่พัฒนาคนในท้องถิ่น จะทำให้ท้องถิ่นไม่ยั่งยืน ดังนั้นการพัฒนาคนจึงเป็นกุศโลบายของการพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็งยั่งยืน

2.2.3.2 หลักการพัฒนา 10 ประการ คือ

1. หลักช่วยเหลือตนเอง พึ่งตนเอง เป็นการพัฒนาค้น เพื่อให้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนมากที่สุด ก่อให้เกิดความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับตัวเอง ดังนั้น คนที่ช่วยตนเอง และพึ่งตนเองได้จะทำให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งยั่งยืน
2. หลักการเริ่มจากสภาพที่เป็นอยู่ เป็นการพัฒนาจากสิ่งที่มีอยู่แล้วไปบัจจยนำเข้าไป เพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ทำให้ชาวบ้านสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ จนเกิดการพัฒนาค้น และท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
3. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว การใช้ทรัพยากรจากบริบทที่ใกล้ ทำให้ชาวบ้านเกิดการพึ่งพาตนเองมากที่สุด และสามารถที่จะวางแผนการใช้ทรัพยากรที่พอดี ทำให้ผลผลิตที่เกิดขึ้นไม่มากหรือน้อยไป การอาศัยทรัพยากรที่ใกล้ตัวเป็นการใช้เงินมาก และอาจเกินความจำเป็นของท้องถิ่น
4. การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากชาวบ้านในท้องถิ่น เพื่อให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจนเกิดปัญญา สามารถที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ยั่งยืนได้
5. วัฒนธรรม และผู้นำท้องถิ่น การพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน จะต้องดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของไทยที่ดีงาม และผู้นำท้องถิ่นจะต้องเป็นต้นแบบของการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยให้ดำรงอยู่สืบไป เป็นการแก้ปัญหาท้องถิ่นล้มสลาย ทำให้มีทั้งเข้มแข็ง และยั่งยืน
6. ความมีประสิทธิภาพในการพัฒนาให้ได้ผลต้องจัดทำในรูปของหนึ่งโครงการ มีลักษณะเป็นหนึ่งหน่วยระบบ มีผลผลิตที่คาดหวัง มีบัจจยนำเข้าและกระบวนการทำงานที่จัดตั้งอย่างเป็นระบบ เมื่อโครงการดำเนินไปแล้ว สามารถประเมินผลและประสิทธิภาพได้
7. การประสานงาน เป็นหน่วยงานของราชการและเอกชน จะต้องมีการประสานความร่วมมือในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของกระบวนการพัฒนา ถ้าทุกหน่วยงานของราชการและเอกชนสามารถประสานงานให้เกิดความร่วมมือกันได้อย่างดี จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่เข้มแข็งยั่งยืน
8. การทำงานเชิงรุก เป็นการแก้ปัญหา หรือพัฒนาหมู่บ้านอย่างตรงประเด็น ในการทำงานเชิงรุกนั้น ชาวบ้านในท้องถิ่นจะเข้าร่วมทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ในการทำงาน ระหว่างชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ ส่งผลทำให้พัฒนาค้น และท้องถิ่นยั่งยืน
9. ความมีคุณธรรมและศิลปะ การพัฒนาค้นหากมุ่งแต่ความรู้ ความสามารถทางด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว จะทำให้ความเป็นไทยขาดหายไปทางท้องถิ่น สิ่งสำคัญ คือ คุณธรรม และศิลปะที่แสดงความเป็นท้องถิ่นไทย ดังนั้น การพัฒนาจะต้องควบคู่ไปกันไปด้วย

10. การเชื่อมประสานด้านเวลา เป็นการพัฒนาโดยเชื่อมสภาพของท้องถิ่นในปัจจุบันของไทย เข้ากับเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับการพัฒนาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่นำเข้ามาจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพความเป็นท้องถิ่นของไทย เทคโนโลยีที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาค้น แล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2.3.3 วิธีการพัฒนา เป็นการลงมือปฏิบัติไปสู่เป้าหมายของการพัฒนา วิธีการพัฒนา จึงมุ่งที่ตัว “คน” เป็นสำคัญ กระบวนการที่นำมาใช้ในการพัฒนาค้น ได้แก่ วิธีการให้การศึกษาอบรม วิธีการทำงานกับกลุ่มคน และวิธีพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (PAR)

จากการศึกษาแนวคิดในการพัฒนาชุมชนจากตัวแบบการพัฒนาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้กล่าวในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ต้องเกิดจากความร่วมมือในการพัฒนาจาก “คน” ทุกฝ่ายเรียนรู้ร่วมกัน ตั้งแต่ กระบวนการคิด ริเริ่ม วางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ และการติดตามผลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้กระบวนการพัฒนาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 แผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

2.3.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลแม่สาย เป็นชุมชนที่มีความสำคัญมากชุมชนหนึ่ง เนื่องจากที่ตั้งอยู่ชายแดน มีความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างใกล้ชิดกับประเทศเมียนมาร์ ในอนาคตเพื่อการพัฒนาโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ความสำคัญของเมืองแม่สายจะยิ่งทวีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม โครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจปรากฏขึ้น อาจจะนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ อันได้แก่ ปัญหาการจราจร ปัญหาการระบายน้ำ และภาวะมลพิษทางน้ำ ปัญหาปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้น ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมหรือชุมชนแออัด ปัญหาน้ำเสียในชุมชนที่เกิดจากการขยายตัวของเมืองแม่สาย ปัญหาเหล่านี้มีส่วนให้เมืองแม่สายด้อยคุณค่าลง และควรได้รับการแก้ไข เพื่อให้เมืองแม่สายสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเมืองสวยงามน่าอยู่ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ และสร้างความประทับใจในแก่นักท่องเที่ยว

2.3.2 บทบาทและอำนาจหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 กำหนดไว้แจ้งชัด ซึ่งจำแนกที่มาของอำนาจหน้าที่ดังกล่าว คือ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาล สามารถแบ่งแยกประเภทอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้เป็น 2 ส่วน คือ หน้าที่บังคับ หรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ที่เลือกปฏิบัติ ทั้งยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในฐานะต่าง ๆ ดังนี้

หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ

มาตรา 53 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมือง มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 ซึ่งบังคับให้เทศบาลที่มีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- 1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด

ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
 - 5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
 - 6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
 - 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 8) บำรุงศิลป จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - 9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
2. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
 3. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
 4. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
 5. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
 6. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
 7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 8. ให้มีการดำเนินการจัดการ รับรับจำนำ หรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

มาตรา 54 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมือง อาจจัดทำกิจกรรมใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

2. ให้มีอุทยานและฌาปนสถาน
3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
6. ให้มีการสาธารณสุขการ
7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
12. เทศพาณิชย์

2.3.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจุดมุ่งหมายการพัฒนา

2.3.3.1 วิสัยทัศน์

ก้าวสู่การเป็น “เทศบาลเมืองแม่สาย” เมืองชายแดนน่าอยู่ เพื่องฟูวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยว ประชาชนมีความสุขและมีส่วนร่วม

2.3.3.2 พันธกิจ

1. จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อพัฒนาเมืองและการบริการสาธารณะ ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการผลักดันให้เทศบาลตำบลแม่สายมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแม่สาย
2. ส่งเสริมการเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จัดส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของเด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบ โดยการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด มุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นฐานการพัฒนา และมีเป้าหมายยกระดับคุณภาพเข้าสู่ระบบประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในปี พ.ศ. 2556 พร้อมทั้งขยายชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาในปี พ.ศ. 2558 เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มุ่งพัฒนาอาชีพ มุ่งสร้างชุมชนและสังคมแห่งการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นสังคมเอื้ออาทร โดยเฉพาะผู้สูงอายุและผู้ด้วยโอกาส พร้อมทั้งเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติด

3. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกระดับให้มีความอยู่ดี มีสุข ทั้งในด้านชีวนามัยการป้องกันและระงับโรคติดต่อ กิจกรรมจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข พัฒนาจัดสร้างสนามกีฬากลางอำเภอแม่สาย สวนสุขภาพในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย รวมทั้งส่งเสริมการกีฬาและกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ในทุกระดับ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพภาคประชาชนทั้งสุขภาพกาย สุขภาพใจ และพลานามัยโดยรวมที่ดีแก่ประชาชน

4. ส่งเสริมพัฒนาเมืองแม่สายให้เป็นเมืองน่าอยู่ มีความสะอาด สวยงาม ปลอดภัย และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บำรุงรักษาทางไฟฟ้า แสงสว่าง มีการขุดลอกคูคลอง พร้อมจัดตั้งจัดวางระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน เพื่อนำพาไปสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ โดยเกิดจากจิตสำนึกรักเมืองแม่สาย และให้ความร่วมมือที่จะปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง เช่น กฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายการดูแลรักษาที่สาธารณะ กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขต่าง ๆ เป็นต้น

5. ส่งเสริมการเป็นเมืองวัฒนธรรม เสริมธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมประเพณี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่ประเพณี วัฒนธรรมโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางข้อมูล เสริมธุรกิจการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

6. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพองค์กรให้สามารถรองรับภารกิจอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเร่งสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมองค์กรใหม่ ให้สามารถเป็นที่พึงบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ครอบคลุมภารกิจและมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยเน้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและถือประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ภายใต้อหัตถ์ธรรมาภิบาลและการส่งเสริมความรู้ความก้าวหน้าของบุคลากรในองค์กร

2.3.3.3 เป้าประสงค์และจุดมุ่งหมายการพัฒนา

1. ประชาชนในพื้นที่ที่มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในและนอกระบบ และการศึกษาแบบทางเลือกตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึงมีศูนย์กลางการศึกษา เรียนรู้ สำหรับประชาชนที่มีความสนใจศึกษาค้นคว้า

2. ประชาชนในพื้นที่และประชาชนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเมืองแม่สายมีสุขภาพอนามัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนมีจิตสำนึกรักหวงแหนบ้านเกิดภูมิใจและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. เมืองแม่สายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ที่ติดอันดับต้นของแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน ที่มีมาตรฐานด้านการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนมีสถานที่และกิจกรรมที่หลากหลาย สร้างความประทับใจให้กับผู้ที่มาเยือน

4. ทำให้เมืองแม่สายเป็นเมืองที่มีความสวยงาม สุขสงบร่มรื่น เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ สร้างบรรยากาศความประทับใจให้กับประชาชนผู้อยู่อาศัยและนักท่องเที่ยวที่พบเห็น

5. ประชาชนในพื้นที่และประชาชนนักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจในระบบการบริหารงานที่ใสสะอาด โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีอุปกรณ์-เครื่องมือและสถานที่ของหน่วยงานที่ทันสมัย ตลอดจนบุคลากรของท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต

6. เมืองแม่สายเป็นศูนย์กลางการค้า-การลงทุน เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองชายแดน และรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.3.4 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

1. แนวทางพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ

2. แนวทางพัฒนาด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

3. แนวทางพัฒนาด้านชุมชน สิทธิ และสวัสดิการสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมือง

1. แนวทางพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2. แนวทางพัฒนาด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

3. แนวทางพัฒนาด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชากร

4. แนวทางพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจการค้าชายแดน

5. แนวทางพัฒนาด้านประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบูรณาการและการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรทุกภาคส่วน

1. แนวทางพัฒนาด้านบูรณาการกับทุกภาคส่วน

2. แนวทางพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์กร โปร่งใสและเป็นที่พึ่งของประชาชน

1. แนวทางพัฒนาด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงาน เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์
2. แนวทางพัฒนาด้านระบบการให้บริการประชาชนที่ทันสมัย
3. แนวทางการพัฒนาด้านบุคลากรและระบบคุณธรรมขององค์กร

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัฒนพร คชภูมิ (2540) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนในชนบท กรณีศึกษา ชุมชนตาคี อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตัดสินใจนั้นมีความสำคัญสำหรับประชาชน ในการใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้วยตนเอง ดังนั้นการกำหนดความต้องการในชุมชนของตน จึงเป็นความสามารถของประชาชนที่จะมองเห็นปัญหาในชุมชนของตนที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของตนและกำหนดในสิ่งที่ตนเองต้องการ ดังนั้นประชาชน จึงต้องมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนพัฒนาชุมชนกับเพื่อนบ้านในชุมชน เพื่อเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานในการพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการร่วมคิดและตัดสินใจ เมื่อประชาชนในชุมชนเสนอความต้องการในกิจกรรมการพัฒนาของคนส่วนใหญ่ที่ต้องการ

รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2552) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า

โดยภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้รับข้อมูลเพียงอย่างเดียว ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งการคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชน ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนที่จะสะท้อนในการตัดสินใจกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในชุมชน รวมถึงการรับทราบนโยบาย และการปฏิบัติงาน แผนงาน งบประมาณของคณะกรรมการชุมชน ประชาชนยังเข้าไปมีส่วนร่วมไม่มากเท่าที่ควร และการจะมีบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมและโครงการของชุมชนก็เป็นเพียงบางครั้งที่มีโอกาสเท่านั้น เมื่อมีบทบาทต่อชุมชนเป็นบางครั้งบางคราว

จึงทำให้การที่จะเข้าไปติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนให้เป็นไปตามแผนและโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนจึงไม่มากนัก ทำให้ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนต่อประชาชนจึงมีอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น และอีกประเด็นที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตนเองเนื่องจากปัจจัยด้านอาชีพ ประชาชนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ จึงไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากเท่าที่ควร ซึ่งหลายคนใช้เวลาว่างที่เหลือจากการประกอบอาชีพเข้าร่วมแต่อีกหลายคนให้ความสำคัญของกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ อันเป็นผลประโยชน์ต่อตนเองเป็นประเด็นสำคัญในการเข้าร่วม ซึ่งพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 1 ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง คือ คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกิจกรรม หรือโครงการพื้นฐานที่ดี เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ เนื่องจากว่า ประชาชนในชุมชนได้รับความสะดวกสบาย จากกิจกรรมหรือโครงการพื้นฐานที่ดี เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ จึงทำให้ประชาชนรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ ยังพบว่า โครงการต่าง ๆ ในชุมชนได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น เช่น กิจกรรมการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมสร้างความสามัคคี สร้างความสัมพันธ์อันดีของประชาชนในชุมชนโดยมีหน่วยงานของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เมื่อพิจารณาด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ยังพบว่า ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาชุมชน มีการคัดเลือกผู้นำชุมชนกันอย่างมาก ถึงอย่างไรก็ตาม ยังพบอีกว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนบางประเด็นมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของชุมชน การรับทราบนโยบายแผนงาน และการใช้จ่ายงบประมาณของชุมชน และการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานการพัฒนาของชุมชน เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร

โดยภาพรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านอาชีพ ผลการวิจัยปรากฏว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่า ประชาชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพรับจ้าง ประกอบอาชีพค้าขาย และประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน เนื่องจากว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ถือเป็นชนชั้นนำของชุมชน มีการศึกษาในระดับที่สูง จึงได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในการเข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารพัฒนาชุมชน และมีความน่าเชื่อถือต่อการสร้างความมั่นคงและในการบริหารงานของชุมชนมากกว่ากลุ่มประชาชนอาชีพอื่น ๆ

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร รายด้าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีผลต่อด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมการรับผลประโยชน์ ซึ่งพบว่า กลุ่มอายุ 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่า กลุ่มที่มีอายุ ตั้งแต่ 18-28 ปี และกลุ่มอายุ 29-39 ปี เนื่องจากว่าประชาชนที่ใช้เวลาประจำวันอยู่ในชุมชนมากที่สุด คือ ผู้สูงอายุ คือ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยการใช้เวลาว่างจากงานครอบครัวแล้วมีโอกาสทำกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนมาก ส่วนกลุ่มประชาชนที่อยู่ในวัยทำงาน คือ 18-39 ปี ต้องออกไปทำงานนอกบ้านและนอกชุมชน จึงทำให้มีเวลาในการร่วมกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของชุมชนน้อยลงไปด้วย เช่นเดียวกันกับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ย่อมตกอยู่ในกลุ่มที่มีส่วนร่วมกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ก็คือกลุ่มประชาชนที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปนั่นเอง

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร รายด้านจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา มีผลต่อด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งพบว่าประชาชนมีระดับการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และอนุปริญญา/ปวส. มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป เนื่องจากว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทั้งกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ภายในชุมชน คือ กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรี และกลุ่มเหล่านี้จะทำงานอยู่ในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น โอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนย่อมได้รับอย่างเต็มที่แน่นอน

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร รายด้าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ มีผลต่อด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมการติดตามประเมินผล ผลวิจัยปรากฏว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพรับราชการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพค้าขาย และประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน

และผู้วิจัยยังได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมการติดตามประเมินผล และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ อาชีพ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และมีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน และยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาชุมชนว่า ประธานชุมชน หรือหน่วยงานของรัฐที่กำลังดูแลการทำงานของชุมชน ควรกระจายการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนให้ครอบคลุม หลากหลายอาชีพ และให้มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เพื่อก่อให้เกิดการสะท้อนมุมมองที่หลากหลายในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เจริญก้าวหน้าและพัฒนาอย่างยั่งยืน

ไพรัช ตัดอุด (2552) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง เมืองน่านอยู่: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและประชาชนทำด้วยการตัดสินใจของตนเอง ไม่มีแรงกดดันจากกลุ่มอิทธิพลในท้องถิ่นหรือการตอบแทนบุญคุณ ผู้ที่เคยให้การอุปการะ ช่วยเหลือ แสดงให้เห็นถึงการแยกบทบาทการแสดงทางออกทางด้านการเมืองกับเรื่องส่วนตัวอย่างชัดเจน ทั้งนี้คนในครอบครัวและเพื่อนบ้านยังเป็นปัจจัยสนับสนุนการแสดงออกหรือความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนโดยมีช่องทางเฉพาะตัว เช่น การชอบทำกิจกรรมสำหรับชุมชน ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ การเป็นตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ประกอบกับ ชุมชนเห็นความสำคัญให้อำนาจ โดยมีผู้นำชุมชนให้การสนับสนุน ทำให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง คือ ปัญหาได้รับการแก้ไขที่ตรงจุด การได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ชุมชนสามารถทำแผนพัฒนาชุมชนด้วยชุมชนเอง ทำให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการต่าง ๆ หากพิจารณาถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมข้างต้น สำหรับช่องทางและลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมในส่วนของผู้นำชุมชน มีลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน เช่น การเป็นประธานในพิธีการต่าง ๆ การกระทำที่เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับชุมชน การเข้าร่วมงานบุญ งานศพของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการวางแผน การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของชุมชนปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสร้างความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน ผลประโยชน์ที่พึงได้รับให้ชัดเจน

ณัฏยาณี บุญทองคำ (2555) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และการศึกษาในระดับประถมศึกษา

ในการวิเคราะห์การบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางหลักธรรมาภิบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลน่านว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าเทศบาลตำบลน่าน บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรมมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส โดยมีหลักคุณธรรมน้อยที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ต่างมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวม และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

พระมหาประกาศิต สิริเมธ (2556) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวม ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพในชุมชน และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึง ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ พบว่า อุปสรรค หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนร่วมรับรู้ รับทราบ ร่วม วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ร่วมกันเป็นอย่างดี

อนึ่ง ชุมชนมีรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครือข่ายประชาชน เครือข่ายกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ทำให้สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน พัฒนาการ องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุน ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุน ผลผลิต หรือผลงานที่เกิดขึ้น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยการรวมกลุ่ม กิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชนและการมีส่วนร่วมที่ดีของประชาชน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการพัฒนาคน ด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาแหล่งรายได้ และด้านการพัฒนาแผนชุมชน ประโยชน์เกิดขึ้นแก่ชุมชน แก่ประชาชนในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและตรงประเด็น ความต้องการ หรือปัญหาของชุมชนอย่างเห็นได้ชัด ชุมชนบ้านคลองใหม่นับว่า แบบอย่างการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ เหมาะสมแก่สังคมไทยตามบริบทชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และวิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทาง และขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้รวบรวมจากการเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ทั้งผู้ที่มีสัญชาติไทย และผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย จำนวน 20,234 คน ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่กำหนดไว้ตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

3.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้รวบรวมจากเอกสาร หนังสือ วารสาร บทความวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 ประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา (Population) คือ ผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ผู้ที่มีสัญชาติไทย จำนวน 16,314 คน และผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย จำนวน 3,920 คน รวมทั้งหมด จำนวน 20,234 คน

ตารางที่ 3.1 การแบ่งเขตการปกครอง และจำนวนประชากรของเทศบาลตำบลแม่สาย

ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร			ครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
1. ชุมชนแม่สาย	1,511	1,652	3,163	1,896
2. ชุมชนคอยเวา				
3. ชุมชนคอยงาม	267	291	558	319
4. ชุมชนเวียงพาน	1,203	1,302	2,505	1,369
5. ชุมชนป่ายางผาแตก	731	764	1,495	989
6. ชุมชนเหมืองแดง	1,036	1,101	2,137	1,291
7. ชุมชนป่ายางชุม	977	1,015	1,992	1,085
8. ชุมชนเกาะทราย	1,115	1,284	2,399	1,502
9. ชุมชนป่ายาง	1,266	1,463	2,729	1,641
10. ชุมชนไม้ลู่ขน	1,512	1,744	3,256	2,118
รวม	9,618	10,616	20,234	12,210

ที่มา งานวิเคราะห์นโยบายและแผน เทศบาลตำบลแม่สาย (2557)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างของผู้ที่มาใช้บริการ (Samples)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Yamane, 1967) เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 20,234 คนโดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

แทนค่าในสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{20,234}{1+20,234 (0.05)^2}$$

$$n = 392.25 \approx 393 \text{ ราย}$$

จากการคำนวณผู้ศึกษาได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 393 ราย เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาจึงทำแบบสอบถามสำรองเพิ่มอีก 7 ชุด รวมเป็น 400 ชุด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ราย ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่กำหนดไว้ตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา ตรวจสอบ และแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ (Survey) จากกลุ่มตัวอย่างผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 400 ราย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรผู้ที่มีสัญชาติไทย และผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทยทั้งหมดในแต่ละหมู่บ้าน ใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามจำนวน 30 วัน ตั้งแต่วันที่ 1-30 สิงหาคม พ.ศ. 2558 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรตามสัญชาติในแต่ละหมู่บ้าน

ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	รวม	ผู้ที่มีสัญชาติไทย	ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย	รวม	ผู้ที่มีสัญชาติไทย	ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย
1. ชุมชนแม่สาย	3,163	2,550	613	63	51	12
2. ชุมชนคอยเวา						
3. ชุมชนคอยงาม	558	450	108	11	9	2
4. ชุมชนเวียงพาน	2,505	2,020	485	50	40	10
5. ชุมชนป่ายางผาแตก	1,495	1,205	290	30	24	6
6. ชุมชนเหมืองแดง	2,137	1,723	414	42	34	8
7. ชุมชนป่ายางชุม	1,992	1,606	386	40	32	8
8. ชุมชนเกาะทราย	2,399	1,934	465	47	38	9
9. ชุมชนป่ายาง	2,729	2,200	529	53	43	10
10. ชุมชนไม้ลู่ขน	3,256	2,625	631	64	52	12
รวม	20,234	16,314	3,920	400	323	77

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมจากจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้อง และทำการบันทึกข้อมูลที่ได้ เพื่อนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และสรุปผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์จำแนกตามแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

3.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และสรุปเป็นคำร้อยละ (Percentage)

3.5.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย

โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยแต่ละข้อคำถามให้เลือกตอบ คือ มีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม จำนวน 54 ข้อ อาศัยเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละคำตอบ ดังนี้

มีส่วนร่วม หมายถึง 1 คะแนน

ไม่มีส่วนร่วม หมายถึง 0 คะแนน

ดังนั้นจะได้เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมาย ดังนี้

มากกว่า 41 คะแนน หมายถึง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปีมากที่สุด

31-40 คะแนน หมายถึง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปีมาก

21-30 คะแนน หมายถึง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปีปานกลาง

11-20 คะแนน หมายถึง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปีน้อย

น้อยกว่า 10 คะแนน หมายถึง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปีน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และสรุปเป็นร้อยละ (Percentage)

3.5.3 ทดสอบสมมติฐาน

โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples) เพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไป ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่กำหนดไว้ตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ราย ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	323	80.75
ไม่ได้สัญชาติไทย	77	19.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามสัญชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสัญชาติไทย จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 80.75 และไม่ได้สัญชาติไทย จำนวน 77 คน ได้แก่ ชนเผ่าไทจีน ชนเผ่าไทลื้อ และชนเผ่าไทใหญ่ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 19.25 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 4.2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพมั่นคง	211	52.75
อาชีพไม่มั่นคง	189	47.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพมั่นคง ได้แก่ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 และประกอบอาชีพไม่มั่นคง ได้แก่ เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ (แม่บ้าน มัคทายกวัด และผู้สูงวัย) จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.25 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 4.3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	317	79.25
ปริญญาตรี	58	14.50
ปริญญาโท	11	2.75
ปริญญาเอก	-	-
ไม่ตอบคำถาม	14	3.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระดับการศึกษา พบว่า สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 79.25 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ลำดับสุดท้าย คือ ปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 และไม่ตอบคำถาม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 4.4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระดับรายได้

ระดับรายได้	จำนวน	ร้อยละ
รายได้น้อย	319	79.75
รายได้มาก	81	20.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระดับรายได้ต่อเนื่อง พบว่า สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้น้อย หรือรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 79.75 และมีรายได้มาก หรือรายได้ตั้งแต่ 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 4.5 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลแม่สาย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
อาศัยอยู่ไม่นาน	62	15.50
อาศัยอยู่นานหลายปี	338	84.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลแม่สาย พบว่า สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลแม่สายมานานหลายปี หรืออาศัยอยู่ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 และอาศัยอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลแม่สายมาไม่นาน หรืออาศัยอยู่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 4.6 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามตำแหน่งผู้นำในชุมชน

ตำแหน่งผู้นำในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	26	6.50
มีตำแหน่งผู้ช่วยกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	10	2.50
มีตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ	4	1.00
มีตำแหน่งปราชญ์ชาวบ้าน	17	4.25
มีตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน	59	14.75
มีตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล	4	1.00
มีตำแหน่งผู้บริหารและสมาชิก อบต.	3	0.75
มีตำแหน่งอื่น ๆ	5	1.25
ไม่มีตำแหน่งผู้นำในชุมชน	272	68.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามตำแหน่งผู้นำในชุมชน พบว่า สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ไม่มีตำแหน่งผู้นำในชุมชน จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมา คือ มีตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 ถัดมา คือ มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 มีตำแหน่งปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 มีตำแหน่งผู้ช่วยกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 มีตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน 5 คน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ประธานชมรมต่างดาว เป็นต้น มีตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 มีตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และลำดับสุดท้าย คือ มีตำแหน่งผู้บริหารและสมาชิก อบต. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่บ้าน

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน	47	11.75
เป็นสมาชิกกลุ่มสตรี	35	8.75
เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์	21	5.25
เป็นสมาชิกกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)	43	10.75
เป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชน	14	3.50
เป็นสมาชิกกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	6	1.50
เป็นสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุ	45	11.25
เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ	2	0.50
ไม่ได้เข้าร่วมสมาชิกกลุ่มใด ๆ ในชุมชน	187	46.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและอัตราร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกตามการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่บ้าน พบว่า สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ไม่ได้เข้าร่วมสมาชิกกลุ่มใด ๆ ในชุมชน จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 รองลงมา คือ เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 ถัดมา คือ เป็นสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 เป็นสมาชิกกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75 เป็นสมาชิกกลุ่มสตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25 เป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 เป็นสมาชิกกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 และลำดับสุดท้าย คือ เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ของจำนวนทั้งหมด

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย (1) การดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ (2) การดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และ (3) การดำเนินโครงการ/กิจกรรมชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
1. โครงการอาหารเช้าและกลางวัน เพื่อจัดบริการอาหาร เช้าและกลางวันให้แก่นักเรียนทุกคน	160 (40.00%)	240 (60.00%)	0.491
2. โครงการสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) เพื่อ สนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน	135 (33.75%)	265 (66.25%)	0.473
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการศึกษา ของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมและพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/เครื่องเล่น สนาม กิจกรรมจัดซื้อสื่อ/วัสดุศึกษาสำหรับ สถานศึกษา กิจกรรมการเข้าค่ายอบรมด้านดนตรี และวงโยธวาทิต	151 (37.75%)	249 (62.25%)	0.485

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
4. โครงการประชาสัมพันธ์งานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดงระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และกิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการด้านการศึกษาของสถานศึกษา	163 (40.75%)	237 (59.25%)	0.492
5. โครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐานท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้องศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัย	175 (43.75%)	225 (56.25%)	0.497
6. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย	172 (43.00%)	228 (57.00%)	0.496
7. โครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าสถานศึกษา ในสังกัด อาคารเรียน และอาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลตำบลแม่สาย	155 (38.75%)	245 (61.25%)	0.488
8. โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย	142 (35.50%)	258 (64.25%)	0.479
9. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ	250 (62.50%)	150 (37.50%)	0.485
10. โครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน	249 (62.25%)	151 (37.75%)	0.485
11. โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน	246 (61.50%)	154 (38.50%)	0.487
12. โครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย	230 (57.50%)	170 (42.50%)	0.495

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
13. โครงการส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมประกวดด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนร่วมกับวัดใน เขตเทศบาลตำบลแม่สาย กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ ประชาชนชาวบ้าน และกิจกรรมการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมการแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขต เทศบาลตำบลแม่สาย	260 (65.00%)	140 (35.00%)	0.478

จากตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคณาภพชีวิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ กิจกรรมประกวดด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนร่วมกับวัดในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติประชาชนชาวบ้าน และกิจกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมการแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมา คือ โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ร้อยละ 62.50 ถัดมา คือ โครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ร้อยละ 62.25 โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน ร้อยละ 61.50 โครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย ร้อยละ 57.50 โครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐานท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้องศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัย ร้อยละ 43.75 โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ร้อยละ 43.00 โครงการประชาสัมพันธ์งานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดงระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และกิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการด้านการศึกษาของสถานศึกษา ร้อยละ 40.75 โครงการอาหารเช้าและกลางวัน เพื่อจัดบริการอาหารเช้า

และกลางวันให้นักเรียนทุกคน ร้อยละ 40.00 โครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าสถานศึกษา ในสังกัด อาคารเรียน และอาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลตำบลแม่สาย ร้อยละ 37.75 โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพการศึกษาของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริมและพัฒนาครู/บุคลากร ทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/เครื่องเล่นสนาม กิจกรรมจัดซื้อสื่อ/วัสดุศึกษา สำหรับสถานศึกษา กิจกรรมการเข้าค่ายอบรมด้านดนตรีและวงโยชวาทิต ร้อยละ 38.75 โครงการ ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ และตามอัธยาศัย ร้อยละ 35.50 โครงการสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) เพื่อสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) ให้นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน ร้อยละ 33.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
1. โครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก	259 (65.75%)	141 (35.25%)	0.478
2. โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์	179 (44.75%)	221 (55.25%)	0.498
3. โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	268 (67.00%)	132 (33.00%)	0.471
4. โครงการพัฒนาสุขภาพโภชนาการและความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน่าซื้อ	216 (54.00%)	184 (46.00%)	0.499
5. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	188 (47.00%)	212 (53.00%)	0.500
6. โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือก	189 (47.25%)	211 (52.75%)	0.500

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
7. โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน	230 (57.50%)	170 (42.50%)	0.495
8. โครงการอบรม อย.น้อย	145 (36.25%)	255 (63.75%)	0.481
9. โครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และแกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	171 (42.75%)	229 (57.25%)	0.495
10. โครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่าและอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	164 (41.00%)	236 (59.00%)	0.492
11. โครงการคุ้มครองผู้บริโภค	164 (41.00%)	236 (59.00%)	0.492
12. โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	181 (45.25%)	219 (54.75%)	0.498
13. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ	171 (42.75%)	229 (57.25%)	0.495
14. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย	136 (34.00%)	264 (66.00%)	0.474
15. โครงการคัดกรองสะอาดสดใส	198 (49.50%)	202 (50.50%)	0.501
16. โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด)	230 (57.50%)	170 (42.50%)	0.495
17. โครงการจัดการน้ำเสียชุมชนที่ได้มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ	199 (49.75%)	201 (50.25%)	0.501

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
18. โครงการปรับปรุงบ่อส่งกลบขยะมูลฝอย	167 (41.75%)	233 (58.25%)	0.494
19. โครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้าง ประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย	153 (38.25%)	247 (61.75%)	0.487
20. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะและ สิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมประกวดชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการขยะในชุมชน กิจกรรมบริหาร จัดการขยะอันตราย กิจกรรมชุมชนปลอดถังขยะ	205 (51.25%)	195 (48.75%)	0.501
21. โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางอากาศ	207 (51.75%)	193 (48.25%)	0.500
22. โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	186 (46.50%)	214 (53.50%)	0.499
23. โครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน	189 (47.25%)	211 (52.75%)	0.500

จากตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมา คือ โครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ร้อยละ 65.75 ถัดมา คือ โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน ร้อยละ 57.50 โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด) ร้อยละ 57.50 โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์ ร้อยละ 54.00 โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางอากาศ ร้อยละ 51.75 โครงการ

ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมประกวดชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการขยะอันตราย กิจกรรมชุมชนปลอดถังขยะ ร้อยละ 51.25 โครงการจัดการน้ำเสียชุมชนที่ได้มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ ร้อยละ 49.75 โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 47.25 โครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 47.25 โครงการคัดลอกสะอาดสดใสร้อยละ 49.50 โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 47.00 โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 46.50 โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ร้อยละ 45.25 โครงการเนื้อสัตว์อ่อนโยนใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์ ร้อยละ 44.75 โครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และแกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ร้อยละ 42.75 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ ร้อยละ 42.75 โครงการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย ร้อยละ 41.75 โครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่า และอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ร้อยละ 41.00 โครงการคุ้มครองผู้บริโภค ร้อยละ 41.00 โครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ร้อยละ 38.25 โครงการอบรม อบ.น้อย ร้อยละ 36.25 และโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย ร้อยละ 34.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
1. โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่ม ผู้สูงอายุ	220 (55.00%)	180 (45.00%)	0.498
2. โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริม ราษฎรประจำชุมชน	190 (47.50%)	210 (52.50%)	0.500
3. โครงการสนับสนุนการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์	215 (53.75%)	185 (46.25%)	0.499

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
4. โครงการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล	173 (43.25%)	227 (56.75%)	0.496
5. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้กับ ประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มี ที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองอย่างมั่นคง	211 (52.75%)	189 (47.25%)	0.500
6. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุชุมชน และ ชมรมผู้สูงอายุเทศบาล	208 (52.00%)	192 (48.00%)	0.500
7. โครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุใน ชุมชน	189 (47.25%)	211 (52.75%)	0.500
8. โครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชน กลุ่ม พัฒนาสตรี ชมชนผู้สูงอายุเทศบาล	189 (47.25%)	211 (52.75%)	0.500
9. โครงการชุมชนเทศบาลปลอดภัยปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการแก้ไข ปัญหาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ ต่อต้านยาเสพติดสากล	221 (55.25%)	179 (44.75%)	0.498
10. โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ความ เข้าใจใน และแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับกลุ่มอาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป	210 (52.50%)	190 (47.50%)	0.500
11. โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน	168 (42.00%)	232 (58.00%)	0.494
12. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนา ครอบครัวในชุมชน	161 (40.25%)	239 (59.75%)	0.491
13. โครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวัน สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ	234 (58.50%)	166 (41.50%)	0.493

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	การมีส่วนร่วม		S.D.
	มี ส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	
14. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ระบบสหกรณ์ เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	172 (43.00%)	228 (57.00%)	0.496
15. โครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้างเสริมความเข้มแข็ง ให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตามโครงการปิดทอง หลังพระ	233 (58.25%)	167 (41.75%)	0.497
16. โครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะ กรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบ วาระในทุกชุมชน	192 (48.00%)	208 (52.00%)	0.500
17. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประกอบ อาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ใน การทำงาน เพิ่มช่องทาง การประกอบอาชีพทั้งใน และต่างประเทศให้กับประชาชนในชุมชน	160 (40.00%)	240 (60.00%)	0.491
18. โครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนและการ สังคมสงเคราะห์ประจำปี	159 (39.75%)	241 (60.25%)	0.490

จากตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม ในโครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.50 รองลงมา คือ โครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตามโครงการปิดทองหลังพระ ร้อยละ 58.25 ถัดมา คือ โครงการชุมชนเทศบาลปลอดยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล ร้อยละ 55.25 โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 55.00 โครงการสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ร้อยละ 53.75 โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้กับ

ประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นตนเองอย่างมั่นคง ร้อยละ 52.75 โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มอาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป ร้อยละ 52.50 โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล ร้อยละ 52.00 โครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน ร้อยละ 48.00 โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำชุมชน ร้อยละ 47.50 โครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ร้อยละ 47.25 โครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชมชนผู้สูงอายุเทศบาล ร้อยละ 47.25 โครงการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล ร้อยละ 43.25 โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ร้อยละ 43.00 โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน ร้อยละ 42.00 โครงการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ร้อยละ 40.25 โครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มช่องทาง การประกอบอาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับประชาชนในชุมชน ร้อยละ 40.00 และโครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนและการสังคมสงเคราะห์ประจำปี ร้อยละ 39.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา
คุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย

ระดับความรู้ (คะแนนรวม)	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วมมากที่สุด (มากกว่า 41 คะแนน)	103	25.75
มีส่วนร่วมมาก (31 - 40 คะแนน)	83	20.75
มีส่วนร่วมปานกลาง (21 - 30 คะแนน)	45	11.25
มีส่วนร่วมน้อย (11 - 20 คะแนน)	64	16.00
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด (น้อยกว่า 10 คะแนน)	105	26.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด (มีคะแนนการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมน้อยกว่า 10 คะแนน) จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตมากที่สุด (มากกว่า 41 คะแนน) จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 ถัดมา คือ มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตมาก (31-40 คะแนน) จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตน้อย (11-20 คะแนน) จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตปานกลาง (21-30 คะแนน) จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 ตามลำดับ

4.3 การทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 ประชาชนที่มีสัญชาติไทย มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่ไม่มีสัญชาติไทย

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามสัญชาติ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการอาหารเช้าและกลางวัน เพื่อจัดบริการอาหารเช้าและกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคน	สัญชาติไทย	0.37	0.484	-2.337	0.021	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.52	0.503			
2. โครงการสนับสนุนคำขวัญสคูอาหารเสริม (นม) เพื่อสนับสนุนคำขวัญสคูอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน	สัญชาติไทย	0.29	0.455	-3.858	0.000	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.53	0.502			

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการ จัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพการศึกษาของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริม และพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/ เครื่องเล่นสนาม กิจกรรมจัดซื้อสื่อ/วัสดุ ศึกษาสำหรับสถานศึกษา กิจกรรมการเข้า ค่ายอบรมด้านดนตรีและวงโยธวาทิต	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.36 0.47	0.480 0.502	-1.766	0.080	ไม่แตกต่าง
4. โครงการประชาสัมพันธ์งานด้านการจัด การศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดง ระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และ กิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการด้าน การศึกษาของสถานศึกษา	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.37 0.57	0.483 0.498	-3.294	0.001	แตกต่าง
5. โครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐาน ท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้อง ศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ เหมาะสมและทันสมัย	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.40 0.60	0.491 0.494	-3179	0.002	แตกต่าง
6. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม อัธยาศัย	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.41 0.51	0.493 0.503	-1.509	0.132	ไม่แตกต่าง
7. โครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า สถานศึกษาในสังกัด อาคารเรียน และ อาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัด เทศบาลตำบลแม่สาย	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.39 0.38	0.489 0.488	0.217	0.828	ไม่แตกต่าง
8. โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และ ตามอัธยาศัย	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.34 0.43	0.474 0.498	-1.456	0.148	ไม่แตกต่าง
9. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่อง ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.62 0.65	0.486 0.480	-0.490	0.624	ไม่แตกต่าง
10. โครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรม การพัฒนาเด็กและเยาวชน	สัญชาติไทย ไม่ได้สัญชาติไทย	0.64 0.81	0.484 0.399	-0.279	0.781	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
11. โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดใน สถานศึกษา กิจกรรมอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน	สัญชาติไทย	0.60	0.491	-1.520	0.131	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.69	0.466			
12. โครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย	สัญชาติไทย	0.60	0.490	2.390	0.017	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.45	0.501			
13. โครงการส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมประกวดด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดู ร้อนร่วมกับวัดในเขตเทศบาลตำบลแม่ สาย กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์ ชาวบ้าน และกิจกรรมการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมการแสดงของกลุ่มชาติ พันธุ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย	สัญชาติไทย	0.61	0.488	-3.632	0.000	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตาม สัญชาติ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มี สัญชาติแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการดำเนิน โครงการสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) เพื่อสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน ($P=0.000$) โครงการส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมประกวดด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนร่วมกับวัดในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย กิจกรรมยกย่อง เชิดชูเกียรติปราชญ์ชาวบ้าน และกิจกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมการแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย ($P=0.000$) โครงการประชาสัมพันธ์งานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดงระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และกิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการ ด้านการศึกษาของสถานศึกษา ($P=0.001$) โครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐานท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้องศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัย ($P=0.002$)

โครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย ($P=0.017$) และโครงการอาหารเช้าและกลางวัน เพื่อจัดบริการอาหารเช้าและกลางวันให้แก่นักเรียนทุกคน ($P=0.021$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามสัญชาติ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก	สัญชาติไทย	0.65	0.478	0.227	0.820	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.64	0.484			
2. โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภค เนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์	สัญชาติไทย	0.44	0.497	-0.647	0.518	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.48	0.503			
3. โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	สัญชาติไทย	0.67	0.473	-0.379	0.705	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.69	0.466			
4. โครงการพัฒนาสุขภาพิบาลอาหารและความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน่าซื้อ	สัญชาติไทย	0.50	0.501	-3.061	0.003	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.69	0.466			
5. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	สัญชาติไทย	0.46	0.499	-0.713	0.476	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.51	0.503			
6. โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	สัญชาติไทย	0.46	0.499	-1.172	0.242	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.53	0.502			
7. โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน	สัญชาติไทย	0.58	0.494	0.326	0.744	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.56	0.500			
8. โครงการอบรม อย.น้อย	สัญชาติไทย	0.37	0.476	0.503	0.615	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.34	0.476			
9. โครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และแกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	สัญชาติไทย	0.41	0.492	-1.560	0.120	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.51	0.503			

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
10. โครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่าและอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	สัญชาติไทย	0.40	0.490	-1.141	0.254	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.47	0.502			
11. โครงการคุ้มครองผู้บริโภค	สัญชาติไทย	0.40	0.491	-0.625	0.532	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.44	0.500			
12. โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	สัญชาติไทย	0.46	0.499	0.468	0.640	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.43	0.498			
13. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ	สัญชาติไทย	0.46	0.499	2.686	0.008	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.30	0.461			
14. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย	สัญชาติไทย	0.36	0.480	1.445	0.151	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.27	0.448			
15. โครงการคัดกรองสะอาดสดใส	สัญชาติไทย	0.51	0.501	1.044	0.299	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.44	0.500			
16. โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด)	สัญชาติไทย	0.60	0.490	2.390	0.017	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.45	0.501			
17. โครงการจัดการน้ำเสียชุมชนที่ได้มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ	สัญชาติไทย	0.48	0.500	-1.708	0.090	
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.58	0.496			
18. โครงการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย	สัญชาติไทย	0.43	0.495	0.808	0.420	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.38	0.488			
19. โครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย	สัญชาติไทย	0.36	0.480	-2.173	0.032	
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.49	0.503			
20. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมประกวดชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการขยะอันตราย กิจกรรมชุมชนปลอดถังขยะ	สัญชาติไทย	0.52	0.500	0.624	0.533	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.48	0.503			
21. โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางอากาศ	สัญชาติไทย	0.49	0.501	-2.109	0.037	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.62	0.488			
22. โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สัญชาติไทย	0.44	0.497	-2.348	0.019	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.58	0.496			
23. โครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน	สัญชาติไทย	0.46	0.500	-0.664	0.507	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.51	0.503			

จากตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามสัญชาติ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนที่มีสัญชาติแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาสุขภาพโภชนาการและความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน้ำเชื้อ ($P= 0.003$) โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของ คนในชุมชน และสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ ($P= 0.008$) โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด) ($P= 0.017$) โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($P= 0.019$) โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางอากาศ ($P= 0.037$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามสัญชาติ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ	สัญชาติไทย	0.56	0.497	0.598	0.550	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.52	0.503			
2. โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำชุมชน	สัญชาติไทย	0.47	0.500	-0.615	0.539	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.51	0.503			
3. โครงการสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์	สัญชาติไทย	0.54	0.499	0.606	0.545	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.51	0.503			
4. โครงการ สนับสนุน และส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล	สัญชาติไทย	0.43	0.496	0.077	0.938	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.43	0.498			
5. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นตนเองอย่างมั่นคง	สัญชาติไทย	0.50	0.501	-2.181	0.031	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.64	0.484			
6. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล	สัญชาติไทย	0.55	0.498	2.304	0.022	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.40	0.494			
7. โครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน	สัญชาติไทย	0.48	0.500	0.350	0.726	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.45	0.501			

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
8. โครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชุมชนผู้สูงอายุเทศบาล	สัญชาติไทย	0.50	0.501	2.181	0.031	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.36	0.484			
9. โครงการชุมชนเทศบาลปลอดภัยเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล	สัญชาติไทย	0.54	0.499	-1.148	0.253	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.61	0.491			
10. โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มอาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป	สัญชาติไทย	0.52	0.500	-0.399	0.690	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.55	0.501			
11. โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน	สัญชาติไทย	0.40	0.490	-1.973	0.049	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.52	0.503			
12. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	สัญชาติไทย	0.40	0.490	-0.518	0.605	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.43	0.498			
13. โครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ	สัญชาติไทย	0.56	0.497	-1.852	0.067	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.68	0.471			
14. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	สัญชาติไทย	0.42	0.494	-0.995	0.320	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.48	0.503			
15. โครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้างเสริมเข้มแข็งให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตามโครงการปิดทองหลังพระ	สัญชาติไทย	0.58	0.495	-0.551	0.582	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.61	0.491			
16. โครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน	สัญชาติไทย	0.52	0.500	3.179	0.002	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.32	0.471			

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
17. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ในการทำงาน เพิ่มช่องทาง การประกอบอาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับประชาชนในชุมชน	สัญชาติไทย	0.39	0.488	-1.086	0.278	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.45	0.501			
18. โครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนและการสังคมสงเคราะห์ประจำปี	สัญชาติไทย	0.40	0.490	-0.101	0.919	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.40	0.494			

จากตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามสัญชาติ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม พบว่า ประชาชนที่มีสัญชาติแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน ($P=0.002$) โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล ($P=0.022$) โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นตนเองอย่างมั่นคง ($P=0.031$) โครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชนกลุ่มพัฒนาสตรี ชุมชนผู้สูงอายุเทศบาล ($P=0.031$) โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน ($P=0.049$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามสัญชาติภาพรวม

โครงการ/กิจกรรม	สัญชาติ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
การพัฒนาคุณภาพชีวิต						
1. ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	สัญชาติไทย	0.46	0.333	-2.281	0.023	แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.56	0.338			
2. ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	สัญชาติไทย	0.47	0.340	-0.562	0.575	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.50	0.294			
3. ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	สัญชาติไทย	0.49	0.376	-0.176	0.861	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.49	0.321			
รวม	สัญชาติไทย	0.47	0.325	-1.034	0.302	ไม่แตกต่าง
	ไม่ได้สัญชาติไทย	0.51	0.296			

จากตารางที่ 4.15 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามสัญชาติภาพรวม พบว่า ในภาพรวมปัจจัยด้านสัญชาติที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P = 0.302$) โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P = 0.575$) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P = 0.861$) ตามลำดับ ยกเว้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P = 0.023$)

4.3.2 ประชาชนที่มีอาชีพมั่นคง มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนา สามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพไม่มั่นคง

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการ
มีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต
จำแนกตามอาชีพ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและ
นันทนาการ

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	อาชีพ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการอาหารเช้าและกลางวัน เพื่อ จัดบริการอาหารเช้าและกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคน	อาชีพมั่นคง	0.41	0.493	0.530	0.596	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.39	0.488			
2. โครงการสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) เพื่อสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน	อาชีพมั่นคง	0.36	0.483	1.228	0.220	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.31	0.462			
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการ จัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพการศึกษาของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริม และพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/ เครื่องเล่นสนาม กิจกรรมจัดซื้อสื่อ/วัสดุ ศึกษาสำหรับสถานศึกษา กิจกรรมการเข้า ค่ายอบรมด้านดนตรีและวงโยธวาทิต	อาชีพมั่นคง	0.44	0.498	2.788	0.006	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.31	0.462			
4. โครงการประชาสัมพันธ์งานด้านการจัด การศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดง ระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และ กิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการด้าน การศึกษาของสถานศึกษา	อาชีพมั่นคง	0.42	0.494	0.410	0.682	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.40	0.490			
5. โครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐาน ท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้อง ศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ เหมาะสมและทันสมัย	อาชีพมั่นคง	0.41	0.493	-1.071	0.285	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.47	0.500			
6. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตาม อัธยาศัย	อาชีพมั่นคง	0.39	0.490	-1.563	0.119	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.47	0.500			

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	อาชีพ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
7. โครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า สถานศึกษาในสังกัด อาคารเรียน และ อาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัด เทศบาลตำบลแม่สาย	อาชีพมั่นคง อาชีพไม่มั่นคง	0.41 0.36	0.493 0.481	1.077	0.282	ไม่แตกต่าง
8. โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และ ตามอัธยาศัย	อาชีพมั่นคง อาชีพไม่มั่นคง	0.31 0.40	0.465 0.492	-1.861	0.063	ไม่แตกต่าง
9. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่อง ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ	อาชีพมั่นคง อาชีพไม่มั่นคง	0.71 0.53	0.454 0.500	3.788	0.000	แตกต่าง
10. โครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรม การพัฒนาเด็กและเยาวชน	อาชีพมั่นคง อาชีพไม่มั่นคง	0.69 0.54	0.436 0.499	3.042	0.003	แตกต่าง
11. โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดใน สถานศึกษา กิจกรรมอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน	อาชีพมั่นคง อาชีพไม่มั่นคง	0.65 0.67	0.477 0.496	1.693	0.091	ไม่แตกต่าง
12. โครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย	อาชีพมั่นคง อาชีพไม่มั่นคง	0.67 0.47	0.470 0.500	4.258	0.000	แตกต่าง
13. โครงการส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมประกวดด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดู ร้อนร่วมกับวัดในเขตเทศบาลตำบลแม่ สาย กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์ ชาวบ้าน และกิจกรรมการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมการแสดงของกลุ่มชาติ พันธุ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย	อาชีพมั่นคง อาชีพไม่มั่นคง	0.69 0.60	0.463 0.491	1.856	0.064	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตาม อาชีพ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มี

อาชีพแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ($P=0.000$) โครงการส่งเสริมการกีฬา และนันทนาการ ได้แก่ กีฬาเทเบิลเทนนิส (P= 0.000) โครงการส่งเสริมกิจกรรม เด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ($P=0.003$) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การศึกษาของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริมและพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/เครื่องเล่นสนาม กิจกรรมจัดซื้อสื่อ/วัสดุศึกษาสำหรับ สถานศึกษา กิจกรรมการเข้าค่ายอบรมด้านดนตรีและวงโยธวาทิต ($P=0.006$) แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการ มีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามอาชีพ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	อาชีพ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรค ไข้หวัดนก	อาชีพมั่นคง	0.78	0.414	6.151	0.000	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.50	0.501			
2. โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์	อาชีพมั่นคง	0.50	0.501	2.345	0.019	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.39	0.488			
3. โครงการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก	อาชีพมั่นคง	0.82	0.385	7.037	0.000	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.50	0.501			
4. โครงการพัฒนาสุขภาพโภชนาการและ ความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน่าซื้อ	อาชีพมั่นคง	0.63	0.484	3.887	0.000	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.44	0.498			
5. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	อาชีพมั่นคง	0.54	0.500	3.005	0.003	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.39	0.489			
6. โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก	อาชีพมั่นคง	0.53	0.501	2.278	0.023	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.41	0.494			

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	อาชีพ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
7. โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการ สาธารณสุขในชุมชน	อาชีพมั่นคง	0.63	0.484	2.371	0.018	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.51	0.501			
8. โครงการอบรม อย.น้อย	อาชีพมั่นคง	0.37	0.484	0.314	0.753	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.35	0.480			
9. โครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และ แกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	อาชีพมั่นคง	0.39	0.489	-1.660	0.098	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.47	0.500			
10. โครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่า และอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	อาชีพมั่นคง	0.42	0.494	0.303	0.762	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.40	0.492			
11. โครงการคุ้มครองผู้บริโภค	อาชีพมั่นคง	0.46	0.500	2.148	0.032	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.35	0.480			
12. โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริม สุขภาพ	อาชีพมั่นคง	0.52	0.501	2.744	0.006	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.38	0.487			
13. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุข มูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความ เข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ	อาชีพมั่นคง	0.50	0.501	3.030	0.003	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.35	0.478			
14. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะในเขต พื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย	อาชีพมั่นคง	0.38	0.486	1.754	0.080	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.30	0.458			
15. โครงการคัดกรองสะอาดสดใส	อาชีพมั่นคง	0.54	0.500	1.918	0.056	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.44	0.498			
16. โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด)	อาชีพมั่นคง	0.67	0.470	4.258	0.000	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.47	0.500			
17. โครงการจัดการน้ำเสียชุมชนที่ได้ มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ	อาชีพมั่นคง	0.51	0.501	0.405	0.686	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.49	0.501			
18. โครงการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย	อาชีพมั่นคง	0.43	0.496	0.589	0.556	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.40	0.492			
19. โครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้าง ประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย	อาชีพมั่นคง	0.43	0.496	1.924	0.055	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.33	0.473			

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	อาชีพ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
20. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมประกวดชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการขยะอันตราย กิจกรรมชุมชนปลอดถังขยะ	อาชีพมั่นคง	0.55	0.498	1.778	0.076	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.47	0.500			
21. โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางอากาศ	อาชีพมั่นคง	0.55	0.498	1.566	0.118	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.48	0.501			
22. โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อาชีพมั่นคง	0.48	0.501	0.779	0.437	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.44	0.498			
23. โครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน	อาชีพมั่นคง	0.51	0.501	1.668	0.096	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.43	0.496			

จากตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามอาชีพ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ($P=0.000$) โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ($P=0.000$) โครงการพัฒนาสุขาภิบาลอาหารและความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน่าซื้อ ($P=0.000$) โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด) ($P=0.000$) โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ($P=0.003$) โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ ($P=0.003$) โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ($P=0.006$) โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน ($P=0.018$) โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์ ($P=0.019$) โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ($P=0.023$) โครงการคุ้มครองผู้บริโภค ($P=0.032$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามอาชีพ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	อาชีพ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ	อาชีพมั่นคง	0.63	0.484	3.448	0.001	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.46	0.500			
2. โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมทรัพยากรประจำชุมชน	อาชีพมั่นคง	0.52	0.501	1.762	0.079	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.43	0.496			
3. โครงการสนับสนุนการส่งเสริมเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์	อาชีพมั่นคง	0.59	0.493	2.335	0.020	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.48	0.501			
4. โครงการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล	อาชีพมั่นคง	0.47	0.501	1.772	0.077	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.39	0.488			
5. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นตนเองอย่างมั่นคง	อาชีพมั่นคง	0.55	0.499	0.941	0.347	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.50	0.501			
6. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล	อาชีพมั่นคง	0.56	0.497	1.864	0.063	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.47	0.500			
7. โครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน	อาชีพมั่นคง	0.52	0.501	2.074	0.039	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.42	0.495			
8. โครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชุมชนผู้สูงอายุเทศบาล	อาชีพมั่นคง	0.55	0.498	3.520	0.000	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.38	0.487			
9. โครงการชุมชนเทศบาลปลอดภัยเสียดิด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล	อาชีพมั่นคง	0.61	0.489	2.512	0.012	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.49	0.501			
10. โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และแนวความคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มอาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป	อาชีพมั่นคง	0.56	0.498	1.449	0.148	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.49	0.501			

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	อาชีพ	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
11. โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน	อาชีพมั่นคง	0.45	0.499	1.500	0.134	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.38	0.487			
12. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	อาชีพมั่นคง	0.40	0.492	0.015	0.988	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.40	0.492			
13. โครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรี เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรี สากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ	อาชีพมั่นคง	0.65	0.478	2.770	0.006	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.51	0.501			
14. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม	อาชีพมั่นคง	0.42	0.494	-0.551	0.582	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.44	0.498			
15. โครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้างความรู้ เข้มแข็งให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตาม โครงการปิดทองหลังพระ	อาชีพมั่นคง	0.60	0.491	0.830	0.407	ไม่แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.56	0.498			
16. โครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรม เลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิม ที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน	อาชีพมั่นคง	0.57	0.496	3.815	0.000	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.38	0.487			
17. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการ ประกอบอาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ใน การทำงาน เพิ่มช่องทาง การประกอบ อาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับ ประชาชนในชุมชน	อาชีพมั่นคง	0.45	0.498	1.972	0.049	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.35	0.478			
18. โครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนา ชุมชนและการสังคมสงเคราะห์ประจำปี	อาชีพมั่นคง	0.45	0.498	2.084	0.038	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.34	0.476			

จากตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตาม อาชีพ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วม ในการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ แก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชุมชนผู้สูงอายุเทศบาล ($P= 0.000$) โครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน ($P= 0.000$) โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ ($P= 0.001$) โครงการจัดกิจกรรมกลุ่ม

พัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ ($P= 0.006$) โครงการชุมชนเทศบาลปลอดยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการแก้ไข ปัญหาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล ($P= 0.012$) โครงการ สนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ($P= 0.020$) โครงการ จัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนและการสังคมสงเคราะห์ประจำปี ($P= 0.038$) โครงการจัดตั้งศูนย์ เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ($P= 0.039$) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประกอบ อาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ใน การทำงาน เพิ่มช่องทาง การประกอบอาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับประชาชนในชุมชน ($P= 0.049$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามอาชีพภาพรวม

โครงการ/กิจกรรม	สัญญา	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
การพัฒนาคุณภาพชีวิต						
1. ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา	อาชีพมั่นคง	0.51	0.322	1.786	0.075	ไม่แตกต่าง
ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	อาชีพไม่มั่นคง	0.45	0.349			
2. ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	อาชีพมั่นคง	0.53	0.319	3.242	0.001	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.42	0.336			
3. ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	อาชีพมั่นคง	0.53	0.365	2.578	0.010	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.44	0.360			
รวม	อาชีพมั่นคง	0.52	0.304	2.715	0.007	แตกต่าง
	อาชีพไม่มั่นคง	0.44	0.331			

จากตารางที่ 4.19 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามอาชีพภาพรวม พบว่า ในภาพรวมปัจจัยด้านอาชีพที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P= 0.007$) โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P= 0.001$) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน

โครงการ/กิจกรรม ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.010$) ตามลำดับ ยกเว้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.075$)

4.3.3 ประชาชนที่มีรายได้มาก มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้น้อย

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ		รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1.	โครงการอาหารเช้าและกลางวัน เพื่อจัดบริการอาหารเช้าและกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคน	รายได้มาก รายได้น้อย	0.40 0.38	0.492 0.489	0.355	0.723	ไม่แตกต่าง
2.	โครงการสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) เพื่อสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน	รายได้มาก รายได้น้อย	0.34 0.35	0.473 0.479	-0.174	0.862	ไม่แตกต่าง
3.	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการศึกษาของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริมและพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/เครื่องเล่นสนาม กิจกรรมจัดซื้อสื่อ/วัสดุศึกษาสำหรับสถานศึกษา กิจกรรมการเข้าค่ายอบรมด้านดนตรีและวงโยธวาทิต	รายได้มาก รายได้น้อย	0.35 0.47	0.479 0.502	-1.856	0.066	ไม่แตกต่าง
4.	โครงการประชาสัมพันธ์งานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดง ระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และกิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการด้านการศึกษาของสถานศึกษา	รายได้มาก รายได้น้อย	0.42 0.37	0.494 0.486	0.760	0.448	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
5. โครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐาน ท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้อง ศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ เหมาะสมและทันสมัย	รายได้มาก รายได้น้อย	0.45 0.38	0.498 0.489	1.125	0.263	ไม่แตกต่าง
6. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม อัธยาศัย	รายได้มาก รายได้น้อย	0.43 0.43	0.496 0.498	-0.043	0.966	ไม่แตกต่าง
7. โครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า สถานศึกษาในสังกัด อาคารเรียน และ อาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัด เทศบาลตำบลแม่สาย	รายได้มาก รายได้น้อย	0.36 0.51	0.480 0.503	-2.399	0.018	แตกต่าง
8. โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และ ตามอัธยาศัย	รายได้มาก รายได้น้อย	0.37 0.31	0.483 0.465	0.997	0.321	ไม่แตกต่าง
9. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่อง ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ	รายได้มาก รายได้น้อย	0.61 0.70	0.490 0.459	-1.703	0.091	ไม่แตกต่าง
10. โครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรม การพัฒนาเด็กและเยาวชน	รายได้มาก รายได้น้อย	0.60 0.70	0.490 0.459	-1.757	0.081	ไม่แตกต่าง
11. โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดใน สถานศึกษา กิจกรรมอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน	รายได้มาก รายได้น้อย	0.60 0.68	0.491 0.470	-1.361	0.176	ไม่แตกต่าง
12. โครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย	รายได้มาก รายได้น้อย	0.55 0.68	0.498 0.470	-2.204	0.029	แตกต่าง
13. โครงการส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมประกวดด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรม บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนร่วมกับวัดใน เขตเทศบาลตำบลแม่สาย กิจกรรมยกย่อง เชิดชูเกียรติปราชญ์ชาวบ้าน และกิจกรรม การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมการแสดงของ กลุ่มชาติพันธุ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย	รายได้มาก รายได้น้อย	0.65 0.64	0.477 0.482	0.169	0.866	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬาและนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าสถานศึกษาในสังกัด อาคารเรียน และอาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลตำบลแม่สาย ($P=0.018$) และโครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย ($P=0.029$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน	รายได้มาก	0.61	0.488	-3.368	0.001	แตกต่าง
ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก	รายได้น้อย	0.79	0.410			
2. โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค	รายได้มาก	0.42	0.495	-1.944	0.053	ไม่แตกต่าง
ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภค เนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์	รายได้น้อย	0.54	0.501			
3. โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	รายได้มาก	0.64	0.481	-2.848	0.005	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.79	0.410			
4. โครงการพัฒนาสุขภาพโภชนาการและความปลอดภัย	รายได้มาก	0.53	0.500	-1.070	0.287	ไม่แตกต่าง
ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน่าซื้อ	รายได้น้อย	0.59	0.494			
5. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	รายได้มาก	0.43	0.496	-3.000	0.003	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.62	0.489			
6. โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	รายได้มาก	0.44	0.497	-2.436	0.015	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.59	0.494			
7. โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย	รายได้มาก	0.55	0.498	-1.928	0.056	ไม่แตกต่าง
ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน	รายได้น้อย	0.67	0.474			

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
8. โครงการอบรม อย.น้อย	รายได้มาก	0.35	0.477	-1.171	0.244	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.42	0.497			
9. โครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และแกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	รายได้มาก	0.44	0.497	0.920	0.359	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.38	0.489			
10. โครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่าและอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	รายได้มาก	0.39	0.489	-1.465	0.144	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.48	0.503			
11. โครงการคุ้มครองผู้บริโภค	รายได้มาก	0.38	0.485	-2.748	0.006	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.54	0.501			
12. โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	รายได้มาก	0.43	0.496	-1.840	0.067	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.54	0.501			
13. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ	รายได้มาก	0.39	0.488	-3.142	0.002	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.58	0.497			
14. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย	รายได้มาก	0.32	0.468	-1.389	0.168	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.41	0.494			
15. โครงการคัดกรองสะอาดศสไต	รายได้มาก	0.50	0.501	0.024	0.981	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.49	0.503			
16. โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด)	รายได้มาก	0.55	0.498	-1.928	0.056	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.67	0.474			
17. โครงการจัดการน้ำเสียชุมชนที่ได้มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ	รายได้มาก	0.50	0.501	0.571	0.569	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.47	0.502			
18. โครงการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย	รายได้มาก	0.40	0.492	-1.054	0.292	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.47	0.502			
19. โครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย	รายได้มาก	0.35	0.477	-2.754	0.007	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.52	0.503			
20. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมประกวดชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการขยะอันตราย กิจกรรมชุมชนปลอดถังขยะ	รายได้มาก	0.49	0.501	-1.887	0.061	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.60	0.492			
21. โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางอากาศ	รายได้มาก	0.52	0.500	-0.020	0.984	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.52	0.503			

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
22. โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	รายได้มาก	0.45	0.498	-1.330	0.184	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.53	0.502			
23. โครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีใน ชีวิตประจำวัน	รายได้มาก	0.45	0.498	-1.678	0.094	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.56	0.500			

จากตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ($P = 0.001$) โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ ($P = 0.002$) โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ($P = 0.003$) โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ($P = 0.005$) โครงการคุ้มครองผู้บริโภค ($P = 0.006$) โครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ($P = 0.007$) และโครงการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ($P = 0.015$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความ สนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ	รายได้มาก	0.55	0.499	-0.362	0.718	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.57	0.498			
2. โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำชุมชน	รายได้มาก	0.47	0.500	-0.628	0.530	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.51	0.503			
3. โครงการสนับสนุนการส่งเสริมเบี้ยยัง ชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์	รายได้มาก	0.53	0.500	-0.364	0.716	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.56	0.500			

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
4. โครงการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล	รายได้มาก	0.39	0.489	-3.292	0.001	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.59	0.494			
5. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นตนเอง อย่างมั่นคง	รายได้มาก	0.49	0.501	-3.207	0.002	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.68	0.470			
6. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล	รายได้มาก	0.50	0.501	-1.221	0.225	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.58	0.497			
7. โครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน	รายได้มาก	0.46	0.499	-0.678	0.498	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.51	0.503			
8. โครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชมรมผู้สูงอายุเทศบาล	รายได้มาก	0.45	0.498	-1.678	0.094	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.56	0.500			
9. โครงการชุมชนเทศบาลปลอดภัยเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล	รายได้มาก	0.54	0.499	-1.329	0.186	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.62	0.489			
10. โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มอาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป	รายได้มาก	0.50	0.501	-1.632	0.105	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.60	0.492			
11. โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน	รายได้มาก	0.41	0.492	-1.002	0.317	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.47	0.502			
12. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	รายได้มาก	0.39	0.487	-1.369	0.172	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.47	0.502			
13. โครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ	รายได้มาก	0.58	0.494	-0.155	0.877	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.59	0.494			

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
14. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	รายได้มาก	0.41	0.493	-1.299	0.195	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.49	0.503			
15. โครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้างเสริมเข้มแข็งให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตามโครงการปิดทองหลังพระ	รายได้มาก	0.59	0.493	0.298	0.766	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.57	0.498			
16. โครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน	รายได้มาก	0.45	0.498	-2.553	0.012	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.60	0.492			
17. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ในการทำงาน เพิ่มช่องทาง การประกอบอาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับประชาชนในชุมชน	รายได้มาก	0.38	0.485	-1.893	0.061	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.49	0.503			
18. โครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนและการสังคมสงเคราะห์ประจำปี	รายได้มาก	0.36	0.480	-3.211	0.002	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.56	0.500			

จากตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายได้ ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม พบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล ($P = 0.001$) โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นตนเองอย่างมั่นคง ($P = 0.002$) โครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนและการสังคมสงเคราะห์ประจำปี ($P = 0.002$) และโครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน ($P = 0.012$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามรายได้ภาพรวม

โครงการ/กิจกรรม	รายได้	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
การพัฒนาคุณภาพชีวิต						
1. ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	รายได้มาก	0.47	0.336	-0.889	0.375	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.51	0.336			
2. ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	รายได้มาก	0.46	0.318	-2.181	0.031	แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.56	0.370			
3. ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	รายได้มาก	0.47	0.353	-1.764	0.080	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.56	0.407			
รวม	รายได้มาก	0.47	0.313	-1.866	0.063	ไม่แตกต่าง
	รายได้น้อย	0.54	0.339			

จากตารางที่ 4.23 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามรายได้ภาพรวม พบว่า ในภาพรวมปัจจัยด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.063$) โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.080$) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.375$) ตามลำดับ ยกเว้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.031$)

4.3.4 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานหลายปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนามาตรฐานปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่นาน

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ

ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการอาหารเช้าและกลางวันเพื่อจัดบริการอาหารเช้าและกลางวันให้นักเรียนทุกคน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.27	0.450	-2.358	0.021	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.42	0.495			
2. โครงการสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) เพื่อสนับสนุนค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) ให้นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.23	0.422	-2.219	0.029	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.36	0.480			
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการศึกษาของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริมและพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/เครื่องเล่นสนาม กิจกรรมจัดซื้อสื่อ/วัสดุศึกษาสำหรับสถานศึกษา กิจกรรมการเข้าค่ายอบรมด้านดนตรีและวงโยธวาทิต	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.23	0.422	-3.000	0.003	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.41	0.492			
4. โครงการประชาสัมพันธ์งานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดง ระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และกิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการด้านการศึกษาของสถานศึกษา	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.24	0.432	-3.205	0.002	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.44	0.497			
5. โครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐานท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้องศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัย	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.29	0.458	-2.715	0.008	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.46	0.499			
6. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.29	0.458	-2.577	0.012	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.46	0.499			

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

	ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	ระยะเวลา ที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
7.	โครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า สถานศึกษาในสังกัด อาคารเรียน และ อาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัด เทศบาลตำบลแม่สาย	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.13 0.43	0.338 0.496	-6.032	0.000	แตกต่าง
8.	โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และ ตามอัธยาศัย	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.27 0.37	0.450 0.483	-1.521	0.132	แตกต่าง
9.	โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่อง ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.32 0.68	0.471 0.467	-5.539	0.000	แตกต่าง
10.	โครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรม การพัฒนาเด็กและเยาวชน	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.32 0.68	0.471 0.468	0.998	0.000	แตกต่าง
11.	โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ใน สถานศึกษา กิจกรรมอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.35 0.66	0.482 0.473	0.607	0.000	แตกต่าง
12.	โครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.23 0.64	0.422 0.481	-6.935	0.000	แตกต่าง
13.	โครงการส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมประกวดด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรม บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนร่วมกับวัดใน เขตเทศบาลตำบลแม่สาย กิจกรรมยกย่อง เชิดชูเกียรติปราชญ์ชาวบ้าน และกิจกรรม การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมการแสดงของ กลุ่มชาติพันธุ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.42 0.69	0.497 0.462	-4.014	0.000	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ทุกโครงการ/กิจกรรม

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.32	0.471	-6.074	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.71	0.456			
2. โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.15	0.355	-6.791	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.50	0.501			
3. โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.34	0.477	-6.010	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.73	0.444			
4. โครงการพัฒนาสุขภาพโภชนาการและความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน่าซื้อ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.31	0.465	-4.262	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.58	0.494			
5. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.24	0.432	-4.409	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.51	0.501			
6. โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.18	0.385	-6.240	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.53	0.500			
7. โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.27	0.450	-5.661	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.63	0.483			

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	ระยะเวลา ที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
8. โครงการอบรม อย.น้อย	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.13	0.338	-5.463	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.41	0.492			
9. โครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และ แกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.18	0.385	-5.288	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.47	0.500			
10. โครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่า และอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.23	0.422	-3.634	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.44	0.498			
11. โครงการคุ้มครองผู้บริโภค โภค	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.10	0.298	-7.954	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.47	0.500			
12. โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริม สุขภาพ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.19	0.398	-5.334	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.50	0.501			
13. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุข มูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความ เข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.13	0.338	-6.950	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.48	0.500			
14. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะในเขต พื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.16	0.371	-3.920	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.37	0.484			
15. โครงการคัดกรองสะอาดสดใส	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.37	0.487	-2.172	0.033	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.500			
16. โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด)	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.40	0.495	-2.980	0.004	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.61	0.489			
17. โครงการจัดการน้ำเสียชุมชนที่ได้ มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.42	0.497	-1.344	0.182	ไม่แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.51	0.501			
18. โครงการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.15	0.355	-6.120	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.47	0.500			
19. โครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้าง ประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.21	0.410	-3.489	0.001	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.41	0.493			
20. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ กิจกรรม ประกวดชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ขยะในชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการขยะ อันตราย กิจกรรมชุมชนปลอดถังขยะ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.40	0.495	-1.890	0.062	ไม่แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.53	0.500			

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	ระยะเวลา ที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
21. โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะ ทางอากาศ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.34	0.477	-3.188	0.002	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.55	0.489			
22. โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.32	0.471	-2.563	0.012	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.49	0.501			
23. โครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีใน ชีวิตประจำวัน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.19	0.389	-5.748	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.500			

จากตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตาม ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรม ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ($P=0.000$) โครงการเนื้อสัตว์อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการเนื้อสัตว์ ($P=0.000$) โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ($P=0.000$) โครงการพัฒนาสุขาภิบาลอาหารและความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตลาดสดน่าซื้อ ($P=0.000$) โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ($P=0.000$) โครงการด้านการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก ($P=0.000$) โครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรอง สุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน ($P=0.000$) โครงการอบรม อย.น้อย ($P=0.000$) โครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และแกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P=0.000$) โครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่า และอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P=0.000$) โครงการคุ้มครองผู้บริโภค ($P=0.000$) โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ($P=0.000$) โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุข มูลฐานของคนในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ ($P=0.000$) โครงการจ้างเหมาเอกชน กำจัดขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย ($P=0.000$) โครงการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย ($P=0.000$) โครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน ($P=0.000$) โครงการประชาสัมพันธ์ และเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ($P=0.001$) โครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะ

ทางอากาศ ($P=0.002$) โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด) ($P=0.004$) โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ($P=0.012$) และ โครงการคัดลอกสะอาดสดใส ($P=0.033$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.29	0.458	-4.805	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.60	0.491			
2. โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำชุมชน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.24	0.432	-4.506	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.500			
3. โครงการสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.24	0.432	-5.732	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.59	0.492			
4. โครงการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.32	0.471	-1.980	0.051	ไม่แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.45	0.498			
5. โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้างซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองอย่างมั่นคง	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.45	0.502	-1.302	0.194	ไม่แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.54	0.499			
6. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.35	0.482	-2.918	0.004	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.55	0.498			
7. โครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.21	0.410	-5.290	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.500			
8. โครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ แก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชุมชนผู้สูงอายุเทศบาล	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.18	0.385	-6.240	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.53	0.500			

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	ระยะเวลา ที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
9. โครงการชุมชนเทศบาลปอดยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการณรงค์ต่อต้านยาเสพติด สากล	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.37 0.59	0.487 0.493	-3.158	0.002	แตกต่าง
10. โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงใน ชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและ สนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และแนวคิด ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่ม อาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.42 0.54	0.497 0.499	-1.815	0.070	ไม่แตกต่าง
11. โครงการชุมชนเทศบาลปอดยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการณรงค์ต่อต้านยาเสพติด สากล	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.37 0.59	0.487 0.493	-3.158	0.002	แตกต่าง
12. โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงใน ชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและ สนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และแนวคิด ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่ม อาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.42 0.54	0.497 0.499	-1.815	0.070	ไม่แตกต่าง
13. โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.31 0.44	0.465 0.497	-2.070	0.041	แตกต่าง
14. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาครอบครัวในชุมชน	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.26 0.43	0.441 0.496	-2.749	0.007	แตกต่าง
15. โครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาศรี เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรี สากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.37 0.62	0.487 0.485	-3.778	0.000	แตกต่าง
16. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.32 0.45	0.471 0.498	-1.935	0.056	ไม่แตกต่าง
17. โครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้างภาพ เข้มแข็งให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตาม โครงการปิดทองหลังพระ	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.35 0.62	0.482 0.485	-4.024	0.000	แตกต่าง

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	ระยะเวลา ที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
18. โครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรม เลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิม ที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.26 0.52	0.441 0.500	-4.217	0.000	แตกต่าง
19. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการ ประกอบอาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ใน การทำงาน เพิ่มช่องทาง การประกอบ อาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับ ประชาชนในชุมชน	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.26 0.43	0.441 0.495	-2.702	0.008	แตกต่าง
20. โครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนา ชุมชนและการสังกตสังเคราะห์ประจำปี	อาศัยอยู่นานหลายปี อาศัยอยู่ไม่นาน	0.31 0.41	0.465 0.493	-1.662	0.100	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำแนกตาม ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ ($P=0.000$) โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สังเคราะห์รายหมู่บ้านประจำปีชุมชน ($P=0.000$) โครงการสนับสนุนการสังเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ($P=0.000$) โครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ($P=0.000$) โครงการส่งเสริมศักยภาพ ความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชุมชน ผู้สูงอายุเทศบาล ($P=0.000$) โครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ ($P=0.000$) โครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตามโครงการปิดทองหลังพระ ($P=0.000$) โครงการจัดตั้ง ชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนแทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน ($P=0.000$) โครงการชุมชนเทศบาลปลอดยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและ การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล ($P=0.002$) โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล ($P=0.004$) โครงการ ส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ($P=0.007$) โครงการส่งเสริมและสนับสนุน

ด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มทักษะประสบการณ์ในการทำงาน เพิ่มช่องทาง การประกอบอาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับประชาชน ในชุมชน ($P= 0.008$)โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน ($P= 0.041$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยภาพรวม

โครงการ/กิจกรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระยะเวลา ที่อยู่อาศัย	Mean	S.D.	t	Sig.	ความหมาย
1. ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.28	0.358	-5.323	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.318			
2. ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.25	0.296	-6.189	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.320			
3. ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.31	0.325	-4.321	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.363			
รวม	อาศัยอยู่นานหลายปี	0.28	0.316	-5.669	0.000	แตกต่าง
	อาศัยอยู่ไม่นาน	0.52	0.306			

จากตารางที่ 4.27 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยภาพรวม พบว่า ในภาพรวมปัจจัยด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P= 0.000$) โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P= 0.000$)

ตารางที่ 4.28 สรุปการเปรียบเทียบผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม

ปัจจัย	โครงการ/กิจกรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิต	t	Sig.	ความหมาย
1. สัญชาติ	ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	-2.281	0.023	แตกต่าง
	ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	-0.562	0.575	ไม่แตกต่าง
	ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	-0.176	0.861	ไม่แตกต่าง
2. อาชีพ	ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	1.786	0.075	ไม่แตกต่าง
	ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	3.242	0.001	แตกต่าง
	ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	2.578	0.010	แตกต่าง
3. รายได้	ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	-0.889	0.375	ไม่แตกต่าง
	ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	-2.181	0.031	แตกต่าง
	ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	-1.764	0.080	ไม่แตกต่าง
4. ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ	-5.323	0.000	แตกต่าง
	ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	-6.189	0.000	แตกต่าง
	ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม	-4.321	0.000	แตกต่าง
	สัญชาติ	-1.034	0.302	ไม่แตกต่าง
	อาชีพ	2.715	0.007	แตกต่าง
	รายได้	-1.866	0.063	ไม่แตกต่าง
	ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	-5.669	0.000	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.28 สรุปการเปรียบเทียบผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมปัจจัยด้านอาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.007$ และ $P=0.000$ ตามลำดับ) โดยพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านสัญชาติ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P=0.023$) ปัจจัยด้านอาชีพ

มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านชุมชน สิทธิ และสวัสดิการสังคม และด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P= 0.010$ และ $P= 0.001$ ตามลำดับ) ปัจจัยด้านรายได้ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P= 0.031$) และปัจจัยด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 ($P= 0.000$)

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ราย สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสัญชาติไทย จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 80.75 และไม่ได้สัญชาติไทย จำนวน 77 คน ได้แก่ ชนเผ่าไทจีน ชนเผ่าไทลื้อ และชนเผ่าไทใหญ่ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 19.25 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ย 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลแม่สาย มากกว่า 20 ปี ไม่มีตำแหน่งผู้นำในชุมชน และไม่ได้เข้าร่วมสมาชิกกลุ่มใด ๆ ในชุมชน

5.1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย

ผลการศึกษาผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ คิดเป็นร้อยละ 47.75 โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.00 มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 47.75 โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.00 และมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม คิดเป็นร้อยละ 48.68 โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.50

และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.25 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตมากที่สุด ร้อยละ 25.75 ถัดมา คือ มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตมาก ร้อยละ 20.75 มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตน้อย ร้อยละ 16.00 และส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 11.25 ตามลำดับ

5.1.3 การทดสอบสมมติฐาน

ตามวัตถุประสงค์การศึกษา คือ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐาน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา/ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มากยิ่งขึ้น โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไป ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.3.1 ประชาชนที่มีสัญชาติไทย มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ไม่แตกต่างจากประชาชนที่ไม่มีสัญชาติไทย

ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามสัญชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสัญชาติแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

5.1.3.2 ประชาชนที่มีอาชีพมั่นคง มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพไม่มั่นคง

ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

5.1.3.3 ประชาชนที่มีรายได้มาก มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย ไม่แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้น้อย

ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

5.1.3.4 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานหลายปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่นาน

ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความแตกต่างกัน หรือมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05 คือ ปัจจัยด้านอาชีพ และด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย โดยหากพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า

ปัจจัยด้านสัญชาติ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ปัจจัยด้านอาชีพ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านชุมชนสิทธิและสวัสดิการสังคม และด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ปัจจัยด้านรายได้ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ปัจจัยด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายโดยภาพรวมยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจเป็นไปได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งผู้นำในชุมชน และไม่ได้เข้าร่วมสมาชิกกลุ่มใด ๆ ในชุมชน และอาจมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ยังไม่เพียงพอในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยมาก

และเมื่อพิจารณาการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคมมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ และด้านการสาธารณสุขและ

สิ่งแวดล้อม ตามลำดับ เป็นไปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม เป็นโครงการ/กิจกรรมที่มีผลกระทบโดยตรงกับประชาชนและครอบครัว มีผลประโยชน์ที่พึงได้รับที่ชัดเจน เช่น โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ โครงการสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจน ให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองอย่างมั่นคง โครงการชุมชนเทศบาลปลอดยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และ โครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ กิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล วันพ่อแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้ประชาชนมีความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าโครงการ/กิจกรรมในด้านอื่น ๆ

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไป และการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ คือ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และ มีผลการทดสอบดังต่อไปนี้

5.2.1 ประชาชนที่มีสัญชาติไทย มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่ไม่มีสัญชาติไทย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีสัญชาติไทย มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันกับประชาชนที่ไม่มีสัญชาติไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการทดสอบสมมติฐานในประเด็นนี้ ยังไม่มีผู้วิจัยท่านใดทำการศึกษา/วิจัย จึงไม่มีผลการศึกษางานวิจัย หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนผลการทดสอบนี้ แต่อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษา อาจเป็นไปได้ว่า ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายในทุก ๆ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งเป็นโครงการ/กิจกรรมที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หรือเป็นประโยชน์สาธารณะ โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องความแตกต่างของสัญชาติ หรือเชื้อชาติแต่อย่างใด จึงทำให้ประชาชนทุกคน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สายได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนที่มีสัญชาติไทย และไม่มีสัญชาติไทยจึงไม่แตกต่างกัน

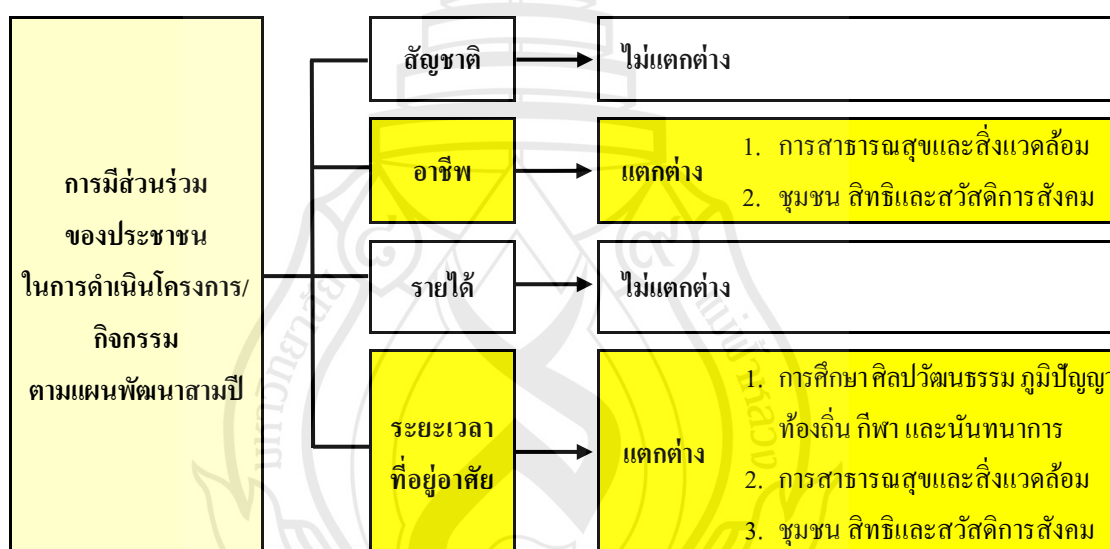
5.2.2 ประชาชนที่มีอาชีพมั่นคง มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพไม่มั่นคง การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพมั่นคง มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกับกับประชาชนที่มีอาชีพไม่มั่นคง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพ มีผลต่อการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมการติดตามประเมินผล ผลวิจัยปรากฏว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่า ประชาชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพรับจ้าง ประกอบอาชีพค้าขาย และประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฏยาณี บุญทองคำ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวม และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เช่นกัน อาจเป็นไปได้ว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพมั่นคง มีระดับการศึกษาสูง ถือเป็นชนชั้นที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน จึงได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในการเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน และมีความน่าเชื่อถือในเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพไม่มั่นคง

5.2.3 ประชาชนที่มีรายได้มาก มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้น้อย การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้มาก มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกับกับประชาชนที่มีรายได้น้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร

5.2.4 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานหลายปี มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย แตกต่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่นาน การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานหลายปี มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกับกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่นานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาประกาศิต สิริเมธ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ ด้านอาชีพ และด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาพรวม และการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน สิทธิ และสวัสดิการสังคม ส่วนปัจจัยด้านสัญชาติ และด้านรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาพรวม

ภาพที่ 5.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น พบว่าผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนยังอยู่ในระดับน้อย ทำให้ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะอันเป็นแนวทางให้แก่เทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายและหน่วยงานเกี่ยวข้อง

ในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

5.3.1.1 ในการจัดทำแผนการพัฒนา และการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาที่เทศบาลตำบลแม่สายจัดทำขึ้น ควรมีการศึกษาหรือวิจัยความต้องการของชุมชน หรือประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความความต้องการหรือความคิดเห็นผ่านเวทีต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงจุด และไม่เสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์

5.3.1.2 เทศบาลตำบลแม่สาย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุน/ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม/บทบาทในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้านของเทศบาลตำบลแม่สายมากยิ่งขึ้น โดยอาจเริ่มจากผู้นำชุมชน เช่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ครู และพระสงฆ์ เป็นต้น

5.3.1.3 เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ ยังไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชนด้วยตัวเอง อาจยังคิดว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการ และภาครัฐ ดังนั้น เทศบาลตำบลแม่สาย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์ หรือชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาในทุก ๆ ด้านที่หน่วยงานจัดทำขึ้น ให้แก่ประชาชนในชุมชนอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง

5.3.1.4 การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย หน่วยงานควรคำนึงถึงความแตกต่างของปัจจัยด้านอาชีพ และด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

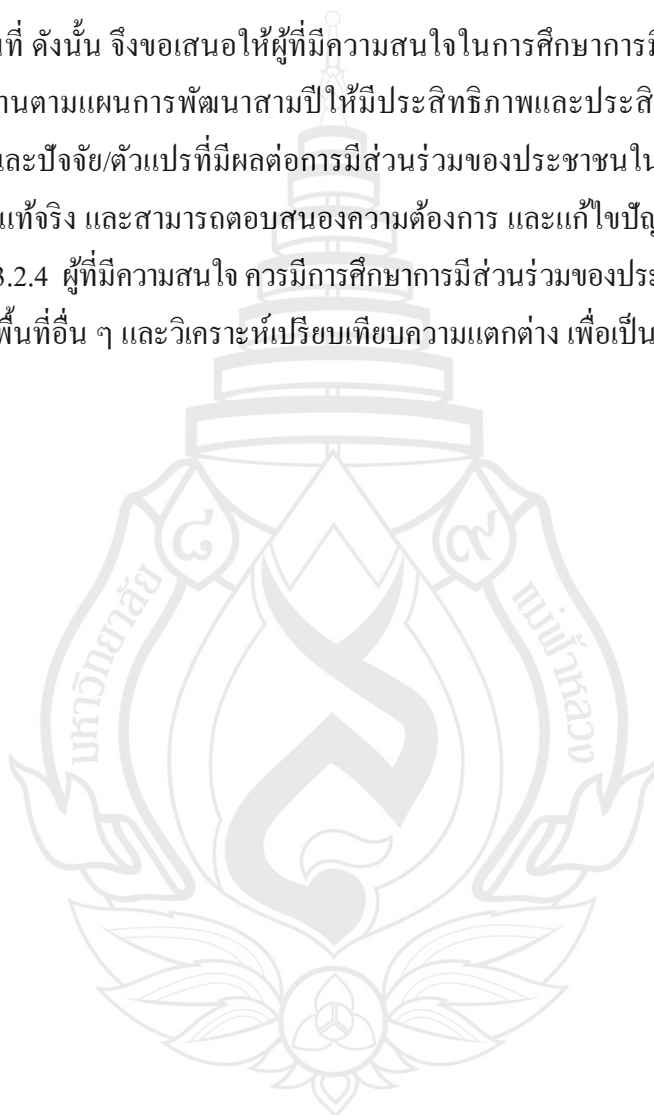
การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.2.1 เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาในการศึกษา จึงศึกษาได้เฉพาะเชิงปริมาณ จึงขอเสนอให้ผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาในเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

5.3.2.2 นอกจากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนามหานครของเทศบาลตำบลแม่สายแล้ว ขอเสนอให้ผู้ที่มีความสนใจ สามารถศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องข้อจำกัดและปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการส่งเสริม และแก้ไขปัญหาโดยตรง

5.3.2.3 เนื่องจากความต้องการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น จึงขอเสนอให้ผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนามหานครให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีการสำรวจความต้องการ และปัจจัย/ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อทราบถึงความต้องการที่แท้จริง และสามารถตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

5.3.2.4 ผู้ที่มีความสนใจ ควรมีการศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะเดียวกันกับชุมชน หรือพื้นที่อื่น ๆ และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง เพื่อเป็นการศึกษาที่กว้างออกไป

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

- กรณีการ ชมดี. (2524). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. อ้างถึงใน ประสิทธิ์ ปล้องทอง. (2543). การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งตำรวจชุมชนประจำตำบลบ้านระกาศ. สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.
- งานวิเคราะห์นโยบายและแผน เทศบาลตำบลแม่สาย. (2557). แผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. 2558-2560). สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.maesai.go.th/webboard/index.php?PHPSESSID=rrhp84fs35goiltl71f8suhte3&topic=727.0>
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2538). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภารการพิมพ์.
- เจลิยว บุรีภักดี. (บรรณาธิการ). (2545). ชุมชนวิชาการวิจัยชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์.
- ณัญญาณี บุญทองคำ. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาตามหลักปรัชญาของหลักเศรษฐกิจพอเพียง. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์.
- พัคดาว บุญปาล. (2530). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์. (2526). การพัฒนาชุมชน: วิธีการระดมการมีส่วนร่วมของชุมชน. กรมประชาสงเคราะห์, ฉบับที่ 26 (4), 14.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรชัย รัชมิแพทย์. (2540). *หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.

พัฒนา สุจ้านง. (2524). *การพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.

ไพรัช ดันอุด. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งเมืองนำอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่*.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
เชียงใหม่.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *กลวิธี แนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศักดิโสภารการพิมพ์. อ้างถึงใน ทวีทอง หงวิวัฒน์. (2527).
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิโสภารการพิมพ์.

ยุพาพร รูปงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณในการปฏิรูประบบราชการ*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548.
(2548). กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550). กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

รัฐพงศ์ บุญญานูวัติ. (2552). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- วัฒนพร คชภูมิ. (2540). การจัดการการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนในชนบท: กรณีศึกษา ชุมชนสาคลี อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์มนุษย. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมบุญ สุขสาราน. (2545). การปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ. ราชบัณฑิตยสถาน, ฉบับที่ 2 (27), 342-361.
- สมลักษณ์ ไชยเสริฐ. (2549). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาล. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). การพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุจินต์ ดาววิฑู. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาแวดล้อมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- สุเทพ เชาวลิ. (2524). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรัสวดี หุ่นพยนต์. (2528). ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนยากจน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเขาหิน ตำบลวังน้ำลึก อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อกิน รพีพัฒน์. (2536). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- อดิพันธ์ บัวภักดี. (2552). ทฤษฎีการมีส่วนร่วม. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2558. จาก <http://www.titpa.or.th/writer/read>
- อภิชัย พันธเสน. (2539). พุทธเศรษฐศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

- Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1977). Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design. Published by The Rural Development Committee Center for International Studies Cornell University. New York: Cornell University. อ้างถึงใน วีระกิต์ หาญปริพรรณ์. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานยุติธรรมชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนจระเข้เน้อย ตำบลเกาะไร่ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา*. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับกลาง กระทรวงยุติธรรม, กรุงเทพฯ.
- Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1980). Effective behavior in organization social participation of farm families in New York State. New York: Cornell University. อ้างถึงใน สมรักษ์ กิ่งรุ่งเพชร. (2541). *การมีส่วนร่วมของชาวสมุทรสงครามในการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- Goodman, L. J. and Ralphs, N. L. (1980). Project Planning and Management: An Integrated Approach. New York: Pergaman Press. อ้างถึงใน พงษ์ธร ธัญญสิริ. (2543). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม.
- Reeder, W. W. (1963). Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State. New York: Cornell University. อ้างถึงใน จุฑารัตน์ บุญญานวัตร. (2546). *การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- United Nations. (1981). *Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and National Development*. In Department of International Economic and Social Affairs. New York: United Nations.
- WHO/UNICEF. (1978). *Report of the International Conference on Primary Health Care*.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis, 2nd Ed*. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

1 2 3

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนการพัฒนสามปี

ของเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

แบบสอบถามชุดนี้ใช้ประกอบการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สำนักวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะนำมาใช้ในการศึกษา วิเคราะห์เชิงวิชาการ และจะนำเสนอในภาพรวม โดยไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางธุรกิจใดๆ และไม่มีผลกระทบต่อนานไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือของทุกท่าน ณ โอกาสนี้ด้วย

พระวัชชัย ลาวีชัย

ผู้ศึกษา

.....
ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลง ใน [] หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สัญชาติ

[] ไทย

☐ 4

[] ไม่ได้สัญชาติไทย (โปรดระบุ).....

2. อาชีพ

- [] ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว [] เกษตรกรรม
 [] รับจ้างทั่วไป [] ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

☐ 5

3. ระดับการศึกษา

- [] ต่ำกว่าปริญญาตรี [] ปริญญาตรี
 [] ปริญญาโท [] ปริญญาเอก

☐ 6

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- [] ต่ำกว่า 5,000 บาท [] 5,001 – 10,000 บาท
 [] 10,001 – 15,000 บาท [] 15,001 – 20,000 บาท
 [] 20,001 – 25,000 บาท [] 25,001 บาทขึ้นไป

☐ 7

5. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลแม่สาย

- [] น้อยกว่า 1 ปี [] 1 - 5 ปี [] 6 - 10 ปี
 [] 11 - 15 ปี [] 16 - 20 ปี [] 20 ปีขึ้นไป

☐ 8

6. ตำแหน่งผู้นำของท่านในชุมชน

- [] มี
 [] กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน [] ผู้ช่วยกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
 [] ผู้ทรงคุณวุฒิ [] ปราชญ์ชาวบ้าน
 [] คณะกรรมการหมู่บ้าน [] พนักงานตำบล
 [] ผู้บริหารและสมาชิก อบต. [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

☐ 9

[] ไม่มี

7. ปัจจุบันท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้างในหมู่บ้าน

- [] เข้าร่วมกลุ่มสมาชิก
 [] กลุ่มแม่บ้าน [] กลุ่มสตรี [] กลุ่มออมทรัพย์
 [] กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) [] กลุ่มเยาวชน
 [] กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร [] กลุ่มผู้สูงอายุ
 [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

☐ 10

[] ไม่ได้เข้าร่วมสมาชิกกลุ่มใดๆ ในชุมชน

ตอนที่ 2: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามแผนการพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่สาย

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาว่าโครงการ/กิจกรรมตามแผนการพัฒนาสามปีต่อไปนี้ ท่านได้มีส่วนร่วม
ในการดำเนินโครงการหรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
มากที่สุด

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสามปี	การมีส่วนร่วม		
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม	
ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กีฬา และนันทนาการ			
1. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการอาหาร เช้าและกลางวัน เพื่อจัดบริการอาหารเช้าและกลางวัน ให้แก่นักเรียนทุกคน			☐ 11
2. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการสนับสนุน ค่าวัสดุอาหารเสริม (นม) เพื่อสนับสนุนค่าวัสดุอาหาร เสริม (นม) ให้แก่นักเรียน ระดับปฐมวัย ถึง ป.6 ทุกคน			☐ 12
3. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการศึกษาของ สถานศึกษา กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจส่งเสริม และพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา กิจกรรมจัดซื้อ เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก/เครื่องเล่นสนาม กิจกรรม จัดซื้อสื่อ/วัสดุศึกษาสำหรับสถานศึกษา กิจกรรมการ เข้าค่ายอบรมด้านดนตรีและวงโยธวาทิต			☐ 13
4. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการ ประชาสัมพันธ์งานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมชุดการแสดงระดับอนุบาลและระดับ ประถมศึกษา และกิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจการด้าน การศึกษาของสถานศึกษา			☐ 14

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสามปี	การมีส่วนร่วม			
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
5. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการพัฒนาสถานศึกษามาตรฐานท้องถิ่นสู่สากล ได้แก่ ดำเนินการจัดห้องศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัย			☐	15
6. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย			☐	16
7. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการติดตั้งและเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าสถานศึกษาในสังกัด อาคารเรียน และอาคารประกอบของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลตำบลแม่สาย			☐	17
8. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย			☐	18
9. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ			☐	19
10. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน			☐	20
11. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน			☐	21
12. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มหกรรมกีฬาเทศบาลตำบลแม่สาย			☐	22

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสามปี	การมีส่วนร่วม		
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม	
13. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริม ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมประกวดด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมบรรพชา สามเณรภาคฤดูร้อนร่วมกับวัดในเขตเทศบาลตำบล แม่สาย กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์ชาวบ้าน และกิจกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมการแสดง ของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย			☐ 23
ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม			
1. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการป้องกัน โรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ได้แก่ กิจกรรมป้องกันและ ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า กิจกรรมป้องกันและควบคุม โรคไข้หวัดนก			☐ 24
2. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการเนื้อสัตว์ อนามัยใส่ใจผู้บริโภค ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ กิจกรรมอบรมผู้ประกอบการ เนื้อสัตว์			☐ 25
3. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก			☐ 26
4. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการพัฒนา สุขาภิบาลอาหารและความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรม ตลาดสดน่าซื้อ			☐ 27
5. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ			☐ 28
6. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการด้าน การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก			☐ 29

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสามปี	การมีส่วนร่วม		
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม	
7. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น กิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมสนับสนุนการเฝ้าระวังและบริการสาธารณสุขในชุมชน			☐ 30
8. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการอบรม อย.น้อย			☐ 31
9. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการเสริมสร้างศักยภาพ อสม. และแกนนำสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน			☐ 32
10. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติเก่า และอุบัติใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน			☐ 33
11. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการคุ้มครองผู้บริโภค			☐ 34
12. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ			☐ 35
13. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของคนในชุมชน และสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ			☐ 36
14. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สาย			☐ 37
15. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการคัดลอกสะอาดสดใส			☐ 38
16. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน (สะอาด)			☐ 39

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสามปี	การมีส่วนร่วม			
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
17. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการจัดการน้ำเสียชุมชนที่ได้มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ			☐	40
18. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย			☐	41
19. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย			☐	42
20. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมประกวดชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการขยะอันตราย กิจกรรมชุมชนปลอดถังขยะ			☐	43
21. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางอากาศ			☐	44
22. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			☐	45
23. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการลด ละ เลิกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน			☐	46
ด้านชุมชน สิทธิและสวัสดิการสังคม				
1. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมกิจกรรมตามความสนใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ			☐	47
2. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำชุมชน			☐	48
3. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์			☐	49

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสามปี	การมีส่วนร่วม		
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม	
4. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบในเขตเทศบาล			☐ 50
5. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ในการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ หรือผู้ยากจนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นตนเองอย่างมั่นคง			☐ 51
6. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุชุมชน และชมรมผู้สูงอายุเทศบาล			☐ 52
7. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน			☐ 53
8. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี ชุมชนผู้สูงอายุเทศบาล			☐ 54
9. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการชุมชนเทศบาลปลอดภัยเสพติด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน และกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดสากล			☐ 55
10. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มอาชีพภายในชุมชน และประชาชนทั่วไป			☐ 56

การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสามปี	การมีส่วนร่วม		
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม	
11. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน			☐ 57
12. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน			☐ 58
13. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสตรีเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ได้แก่ วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ			☐ 59
14. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม			☐ 60
15. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการอุดหนุนกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในเขตเทศบาลตามโครงการปิดทองหลังพระ			☐ 61
16. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการจัดตั้งชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชน แทนคณะเดิมที่ดำรงตำแหน่งครบวาระในทุกชุมชน			☐ 62
17. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มทักษะประสิทธิภาพในการทำงาน เพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพทั้งในและต่างประเทศให้กับประชาชนในชุมชน			☐ 63
18. ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ในการดำเนินโครงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนและการสังคมสงเคราะห์ประจำปี			☐ 64

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	พระธวัชชัย ลาวีชัย
วัน เดือน ปีเกิด	5 กุมภาพันธ์ 2527
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	34/3 หมู่ที่ 3 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย 57130
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี บริหารรัฐกิจบัณฑิต สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน	เจ้าอาวาสวัดเวียงพาน วัดเวียงพาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2555-ปัจจุบัน	เลขานุการเจ้าคณะตำบลห้วยไคร้ สำนักงานเจ้าคณะตำบลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2550-2554	